Ч. 122 (14.665). Львів, субота 5. червня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Ґенерал Моля згинув у летунській катастрофі.

ЖАЛОБА В ЕСПАНІЇ.

„Радіо Національ" повідомляє: Вчора (четвер) в 9. годині вилетів з Віторії літак, на якому летів до Валядоліду ґен. Моля з полковником Бозасом, двома іншими старшинами та бунчужним пільотом.

Серед густої мряки літак розбився об гору,

віддалену на 3—4 км. від місцевости Кастіл де Пеонес.

Представники місцевої адміністрації найшли після 2-годинних пошукувань рештки літака та тіла залоги, з яких деякі були віддалені на 25 метрів від місця, де упав літак.

ПОСМЕРТНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ.

Ґен. Франко надав ґенералові Молі великий хрест ордеру Сан Фернандо за заслуги підчас війни.

„ДУХ МОЛІ ВСЕ ЖИТИМЕ".

Згадуючи перед мікрофоном про трагічну смерть ген. Молі, ґен. Кеіпо де Лляно заявив: Хоча ген. Моля не живе, його дух житиме все. Його смерть не ослабить акції повстанців, які з тим більшим запалом змагатимуть до завершення свого завдання.

НАСЛІДНИК ҐЕН. МОЛІ.

Ґен. Франко підписав кілька декретів, одним із них іменує він ген. Давілю командантом північної армії. Рівночасно командування середущою армією передано ґен. Салікетові

ПОХОРОН.

Як подає Авас, ген. Молю поховають у Пампелюні. Подробиць ще не устійнено. Покищо тіло ґен. Молі та інших жертв зложено у міському капітанаті в Бурґосі, куди вночі приїхала вдова по ґен. Молі. Ґен. Льопез Пінто зложив їй кондоленції в імени еспанського народу

ЧЕРВОНІ ПАЛЯТЬ МАДРИД.

Як подає „Радіо Репете" зі Саляманки, червоні викликують щораз то більші пожежі у нутрі Мадриду. Минулої ночі національні війська вгасили пожежу дерев у Каза дель Кампо.

Англійський проєкт ґарантій

ДЛЯ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ, ЩО КОНТРОЛЮЮТЬ ЕСПАНСЬКІ БЕРЕГИ.

Британський уряд звернувся вчора до Парижа, Берліну й Риму з пропозицією ґарантій для кораблів, що ведуть контролю на еспанських водах. Проєкт обнимає дві точки:

1) у деяких еспанських пристанях потворити досить просторі і точно означені смуги безпеки, де могли би причалювати контролюючі кораблі;

2) на випадок нарушення безпеки контролюючих кораблів у смугах безпеки чи на контрольних відтинках і взагалі на випадок всяких конфліктів між контролюючими кораблями і еспанською владою команданти відтинків 4-ох контролюючих держав відбули би нараду, щоби розглянути інцидент і поставити відповідний внесок комітетові неінтервенції. Карні санкції міг би вирішити лише комітет.

ДАЛЬШІ НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ ПЛИВУТЬ ДО ЕСПАНІЇ.

Як подає Німецьке Інформаційне Бюро, вчора (четвер) відплила з Вільгельмсгафену на еспанські води 3. фльотиля торпедовців. Небавом поплине туди і кружляк „Кельн".

Французькі комуністи хотять роздмухати німецько-еспанський конфлікт.

Французькі комуністи натискають на паризький уряд, щоби припізнити заключення договору про ґарантію безпеки для воєнних фльот. На засіданні комісії порозуміння лівих партій секретар комуністичної партії пос. Дюкльос поставив демонстраційний внесок, щоби комісія висловила симпатію населенню збомбардованої Альмерії. Інші партії рішуче спротивилися такій ухвалі, яка утруднила би працю французької дипльоматії, зате піддали проєкт компромісової, поміркованої ухвали, але комуністи не погодилися.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ З „ДОЙЧЛЯНДУ".

У шпиталі в Ібізі померло двох німецьких матрозів, ранених на „Дойчлянді"

Новий японський уряд.

Уряд князя Коное уконституувався в такому складі: віцепрем'єр і міністр внутрішніх справ: Ейхі Баба; війна: ґен. Суґіяма; маринарка: адм. Йонаі; скарб: Ікінобу Кая; справедливість: Суґіко Віозо; освіта: Ейї Яті; рільництво: гр. Раінеї Іріма; пошта і телеграф: Рітаро Наґуї; залізниця: Шікуґеї Накадзіма

—o—

Автономія для Підкарпатської Руси.

Ужгород, початок червня 1937.

З попередніх інформацій вже відомо, що чеські відповідальні політики приобіцяли внести законопроєкт про автономію для Підкарпатської Руси на розгляд законодатних палат зараз же по римо-католицьких Великодніх Святах. Українське населення Підкарпатської Руси мало деякі підстави сподіватися дістати „писанку" підчас своїх Свят. Тимчасом з тої „писанки" до цього часу нічого не вийшло і навіть не відомо, якими взорами вона буде розписана тими, що розписують її у великій таємниці.

Серед мотивів, що виправдують затягання справи, неостаннє місце має і той, що мовляв, велику несподіванку для відповідальних політиків зробили політики Підкарпатської Руси своїм проєктом автономії, що вони його подали урядові республики і всім клюбам парляменту дня 9. III. ц. р. Тим більшою несподіванкою став цей законопроєкт, що його подано в імені Центральної Руської Народньої Ради, яка одноголосне прийняла його на своїх загальних зборах в Ужгороді 28. листопада 1935. року та обєднала на ньому обидва — постійно ворогуючі поміж собою (український і великоруський) — табори. І хоч фактом цього обєднання здійснена одна з передумовин заведення автономії для П. Р. (єдиний фронт українців і русских) у дійсности цей спільний фронт став, як згадано, одною з причин дальшого проволікання цієї такої важливої для П. Р. справи.

Отже, сподіємося, і читачам „Діла" буде цікаво познайомитися з цим законопроєктом бодай у найзагальніших рисах.

Цілий законопроєкт затитулований: **Проєкт Закону Центральної Руської Народньої Ради про Конституцію Автономної Підкарпатської Руси** Юридичною підставою законопроєкту є сен жерменський договір поміж великими державами і ЧСР з 10. IX. 1921. р. та конституційна грамота ЧСР. Законопроєкт говорить про „найширшу автономію для Руської Области, яка дасться погодити з єдністю Чсл. Держави" (§ 1.).

Проєктуючи урядову назву для цієї области „Підкарпатська Русь", законопроєкт так визначає її границі: „Границі Підкарпатської Руси з Польщею, Румунією і Мадярщиною годяться з границями Чехословацької Держави. Західну її остаточну границю установить спільний комітет Народнього Зібрання Чехословацької Республики і Сойму Підкарпатської Руси найпізніше до одного року, рахуючи від дня першого засідання Сойму. Ті політичні округи на захід від ріки Ужа, в яких, беручи під увагу середнє число вислідів народнього перепису з 1910, 1919, 1921. і 1930. р., русини (рутени, руснаки, греко-католики або православні) мають абсолютну більшість, повинні бути прилучені до території Підкарпатської Руси вже на основі цього закону зараз по його правосильности". (§ 3. точки 1. і 3.). Для інших спірних політичних округ (з релятивною більшістю русинів (рутенів, руснаків, греко-католиків та православних) на підставі даних тих самих переписів передбачається плебісцит, що його малаб перевести паритетна комісія, зложена міністерством внутрішніх справ і губерніяльною управою з рівного числа представників заінтересованих країв.

До компетенції автономної Підкарпатської Руси, „крім справ мовних, шкільної і позашкільної освіти й виховання, віроісповідних справ і справ місцевої самоуправи", належать „всі ділянки законодатної та виконної влади, а також судівництва, які в § 5 нинішнього закону не означені виразно як загальнодержавні" (§ 6).

Офіціяльною мовою Підкарпатської Руси є мова руська (малоруська) (§ 7.). Герб, прапор, національний гимн та інші знаки Підкарпатської Руси мав би встановити сойм додатково. Обовязані до військової служби **з територ'ї П. Р.** (підкр. М. Л.) мали би носити окремі відзнаки і на своїх прапорах у державних барвах уживати й барви П. Руси. Офіціяльною мовою і мовою команди у військових формаціях П. Р. є мова руська (малоруська). Головним містом є Ужгород.

Для звязку з загально-державними законодатними установами сойм П. Р. висилає відповідне число послів, що „мають право голосу в Національному Зібранні лише в таких справах, які не підлягають компетенції Сойму Підкарпатської Руси“.

Крім того „в ціли установлення тісного звязку між управою автономної области і центральною управою Чехословацької Республики та в цілях охорони інтересів автономної области організується Підкарпатське Міністерство, на чолі якого повинен стояти міністр без портфелю, яким може бути лише особа підкарпатського руського (малоруського) походження.

Законодатна влада зосереджується в руках автономного сойму, що у своїх установчих зборах складається з 45 членів. Це число мало би бути збільшене в залежности від числа людности, прилученої до П. Руси після остаточного встановлення її західної границі. Порядок законодатної праці і внутрішня структура органів законодатного сойму почасти встановляються законопроєктом, а здебільша відносяться до компетенції самого сойму. На випадок розпущення сойму в часі відложення засідань, або на випадок довгої перерви в засіданнях сойму передбачається Постійний Комітет у складі 9 членів, що правда, з деяким обмеженням його компетенції дотично права вирішувати справи: зміни основного закону, фінансових справ та справи недовіря губернаторові.

На чолі автономної управи стоїть ґубернатор, якого призначує президент Республики на внесок предсідника сойму з трьох осіб, кандидованих соймом. Ґубернатором може бути назначений громадянин ЧСР підкарпатського руського (малоруського) походження після скінчених 35 років життя, що володіє руською (малоруською) мовою у слові й письмі та має пасивне виборче право (§ 45). Крім ґубернатора законопроєкт передбачує також і ґуберніяльну управу, як теж і інші органи автономної управи, що їх компетенцію мав би визначити сойм.

Правосильність як законодатної, так і виконної влади автономної Підкарпатської Руси по законопроєкту є найширша і цілком усамостійнена від центральної влади.

Спеціяльно треба згадати про § 47 законопроєкту, який передбачує, щоб: „урядовці всіх державних та автономних урядів і службовці інших установ, чинних на території П. Р., були назначувані з корінних мешканців цієї території“. Вимога ця поширюється і „на службовців та урядовців, які були або в часі введення в життя цього закону є в активній державній службі на території Підкарпатської Руси“.

Для популяризації цього законопроєкту Ц. Р. Н. Р. видала його спеціяльною брошурою з відповідними додатками, що обосновують юридичну природу законопроєкту та висвітлюють дані для буджету автономної Підкарпатської Руси. Книжечку розіслано із супровідним листом, у якому м. ін. читаємо: „Проєкт по своєму змісту звернув на себе більшу увагу, бо в **ньому точно означені рямки автономії краю**, цілком згідно з постановами сен-жерменського договору. **В цих рямках забезпечується єдність і цілість держави, і також умовини достойного людського життя для всього корінного населення автономії руської-української области, що лежить на півдні Карпат.** Саме тому управа Ц. Р. Н. Р. просить Вас, як русина патріота, як громадянського діяча і як представника Вашого тіснішого товариського гуртка, ознайомити із змістом цього проєкту й інших до Вас близько стоячих русинів (евентуально й людей іншої нації) нашого краю, бо доля нашого населення від того й залежить: чи вдасться нам переконати широкі маси про те, що права на достойне людське життя саме в таких рямках забезпечить нам закон і що за переведення цього закону в життя ми повинні всі разом поставитися без огляду на партійну, національну чи релігійну приналежність“.

Як бачимо з наведеного тексту супровідного листа, аґітаційні методи **за переконання широких народніх мас** у забезпеченні його людських прав на життя в автономній країні занадто скромні і нагадують скорше конспіративні методи підпольної роботи, а не отверту боротьбу за свої людські права в умовинах демократичної держави, якою є ЧСР. Ні віч, ні зібрань, ні спеціяльних викладів для ширших мас і з цими ширшими масами майже ніхто не переводить. Зацікавлення автономією серед цих мас є і відповідною пропагандою легко далося би змобілізувати духа підкарпатських українців та сцементувати їх в одну сільну народню армію, що значно підсилилаб ініціяторів законопроєкту. Але такої відваги не бачимо. Навіть у, так би мовити, конспіративнім листуванні всюди уживається назва „русин“ для означення населення, а місцеві гуртки русинів-патріотів занадто слабо повязані з широкими масами населення, щоб могли на власну руку зєднити та перевести мобілізацію політичної енергії цих широких мас.

Треба ще додати, що в самім обєднанні політиків обох напрямків, навіть у такому важливому моменті, не видно більшого здвигу в напрямі погодження в найістотнішій справі. Проєкт закону видано в двох мовах: українській і московській. І хоч ріжниць у тексті законопроєкту нема, але щодо офіційної мови майбутньої автономної области, то московський текст брошури виразно зазначає: **Офіціальным языком Подкарпатской Руси является руссій язык.** Оця непримирність, не відсунена бодай до часу скликання майбутнього сойму — надзвичайно характеристична. Це в значній мірі й пояснює отой напівпідпольно-конспіративний спосіб пропаганди законопроєкту між ширшими масами.

Не дурно-ж навіть найсвідоміші елементи української інтеліґенції „підкарпатського руського (малоруського) (уживаючи термінології законопроєкту) походження“ цілком спокійно ствержують, що на верхах „дуже мало звертають на законопроєкти опозиції та що треба чекати на якесь порозуміння поміж владою і коаліційними послами з Підкарпатської Руси“.

Так то марнується дорогоцінний народній політичний капітал через **нерішучу поставу українських політиків на Підкарпатській Руси.** Ті політики, як колись і в Галичині, право національного первородства замінюють на сумнівної вартости порозуміння з представниками москвофільського напрямку, що само в собі несе елементи завзятої борні та розпорошування сил, замісць повести якнайенерґічнішу акцію між народніми масами за здійснення повної автономії Підкарпатської Руси.

М. Л.

Даймо освіту нашій селянській молоді!

ПІД УВАГУ БАТЬКІВ І СТАРШОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Коли поглянемо на наше повоєнне суспільне життя і порівняємо його до передвоєнного, то побачимо велику ріжницю. Хоч політично ми програли, але суспільно дуже багато зискали. Ми, як нація, зрозуміли свою слабість і свою енергію спрямували на ширшу розбудову нашого суспільного життя. Розбудовується у ріжних напрямках наша кооперація, будиться приватна ініціятива у фабриках і варстатах. Сотні наших людей, яким замкнено доступ до державних і самоуправних установ, мусять учитися працювати самостійно.

Але є одно цікаве явище, на яке слід звернути більше уваги, а саме: коли приглянемося нашому суспільно-громадянському життю зблизька, то побачимо, що майже всі провідні місця в усіх наших установах, чи культурно-освітніх, чи економічно-господарських, як також у приватній торговлі і промислі займають люди з довоєнною, воєнною або зараз безпосередньо повоєнною школою. Зате молодшого нарибку бачимо дуже мало, а як і є, то вони поводяться досить пасивно, тоді саме, коли життя вимагає від нас якнайбільшої активности.

Сьогодні дуже багато говорять і пишуть у пресі про „нове життя“, про розбудову рідної торговлі і промислу, про опанування міст, а дуже мало думають про те, хто це має зробити. Чейже до цього потрібно багато освічених і фахово підготовлених молодих людей, а ми тих людей маємо щораз-то менше. І не диво. Бо колись багато інтеліґенції мали ми із священичих та урядничих родин. А також наше селянство посилало багато дітей до шкіл. Сьогодні цей наплив до шкіл значно змалів. Священичих дітей чимраз менше напливає до шкіл. Причина — примусовий целібат у станиславівській і перемиській епархії та частинний у львівській. За кілька літ цей найповажніший резервуар нашої інтеліґенції запустіє. Урядовці і люди вільних професій, які є у нас, знову через матеріяльну нужду женяться у досить пізному віці та обмежуються звичайно найбільше до одної дитини. Єдиною опорою лишається наше селянство, але й воно перестало майже цілком цікавитися середньою чи вищою школою, мовляв, наука тепер не виплачується. Що більше. Навіть до ремесла є чимраз менший приплив селянської молоді, дарма, що на селі землі щораз-то менше, а на якусь працю наш селянин не може числити. Сьогодні є такий стан, що нашому селянинові навіть не дають каміння товкти на дорозі, не згадую про доступ на залізницю, до війська тощо. Не диво, що через нужду наші села пролетаризуються, що тут і там маємо „людові фронти“ і т. п.

Ми мусимо собі усвідомити, що наша майбутність у великій мірі залежатиме від відповідного виховання сучасної селянської молоді. Правда, що є вже багато у нас сіл, де молодь починає провадити відмінне життя від життя своїх батьків і дідів. Життя селянської молоді набирає культурних форм і поволі пристосовується до вимог часу. Є вже багато зорганізованої молоді в „Соколах“, „Лугах“, „Каменярах“, „Вишколі Хліб. Молоді“ і т. д. Ця молодь проймається вже наукою, читає часописи, книжки, шукає нових шляхів у своєму житті. Але це ще не є у нас масовим явищем, доказом чого нехай послужить така цифра: Хліборобський Вишкіл Молоді на західно-українських землях має ледви 455 гуртків з 4.239 членами, а чейже це є найважніша організація для селянської молоді. І коли ми хочемо перебудувати наше селянське життя так, як це бачимо у деяких західних краях і використати до цього нашу молодь, то мусимо цю молодь до того заздалегідь приготовити. Наші провідники сіл мусять тямити про те, щоб дати тій молоді відповідну, до засобів їх батьків, освіту.

Кожна нація, особливо державна, витрачує багато грошей на вишкіл молоді, розуміючи, що в людині лише в молодих роках можна виплекати твердий характер, замилування до праці, до краси, до самостійного життя.

Це вже добре зрозуміли наші сусіди-поляки і на ту ціль не жаліють грошей. Недавно навіть появився розпорядок до президентського декрету з дня 22. вересня 1936. р. про службу праці для молоді — на зразок німецьких таборів праці. У таких юнацьких дружинах праці дають молоді крім праці теж підготову до військової служби та до всяких професій, а що найважніше дають молоді загально-громадянську освіту. Служба там триває два роки і є платна з державного фонду праці. Для нас там нема місця. Ми наразі недержавний і власних зорганізованих капіталів не маємо, але молодь нашу виховати мусимо, коли хочемо йти вперед. І тому мусимо без сторонньої допомоги виховувати нашу молодь, а передовсім селянську, на свідомих громадян, здібних жити і бути творчими серед усяких життєвих обставин.

Живемо в часах великого поступу людської культури і цивілізації, в часах, коли інші народи пишаються великими здобутками на полі техніки, ми-ж починаємо щойно вишкрябуватися зі стану економічного примітивізму. Найбільшими нашими ворогами на дорозі поступу були: темнота, питоме нам лінивство, страх перед усякими новинами (те вічне: „най буде як бувало“) і алькоголізм. Ці відвічні вороги сильні у нас ще і досі. Досить згадати, що українці на зах. українських землях пропивають річно коло 50 мил. зол. а 12 міл. зол. прокурюють (статистика в „Календарі Українського Кооператора“ за 1937 р.) і то тоді, коли тисячі нашої молоді шукають праці, коли по селах шаліє нужда і панує загальне зубожіння. Чи не краще булоб ці гроші заощадити на урухомлення кількох українських фабрик. Ми нація наскрізь хліборобська, хліборобство є досі нашим головним варстатом праці, але цей варстат корчиться (кольонізація наших земель), а людей прибуває. Земля не може вже нас усіх виживити. Треба шукати виходу — саме життя пхає нас до міста. Треба усвідомити наших селян, щоб посилали масово свої діти до шкіл чи до ремесла, бо маємо ще багато варстатів праці нами не опанованих. Зі школи не мусять виходити тільки професори, доктори чи магістри та кандидати на урядовців, але також фахові робітники, промисловці, купці тощо.

І саме тепер, під кінець шкільного року мусимо звернути увагу нашого громадянства, а передовсім селян, щоб з початком нового шкільного року масово посилали свої діти до шкіл, чи то загально-освітніх чи фахових, аби збільшити резерви нашої інтеліґенції новими вишколеними силами. Кожна наша дитина мусить скінчити щонайменше 7 клясову народню школу, аби мати запевнений вступ до ремесла.

Саме тепер пора подумати над тими справами, щоб по шкільних феріях, під осінь, приступити до діла.

Андрій Качор

Хочуть ліквідації українських господарських станиць!

Хто інспірує послідовну пресову кампанію за повним розгромом зорганізованого українського життя?

Немов на кивок чародійної палочки — очевидно на чиюсь інспірацію — польська преса почала в останньому часі послідовну й неперебірчиву кампенію проти всього зорганізованого українського життя. День у день появляються алярмові статті про якесь „зменшення польського стану посідання“ на українських землях у Польщі нібито тому, що українці послідовно розбудовують головно господарське життя і викуповують, мовляв, масово всякі обєкти по містах. Одночасно україножерна польська преса оперує брехливими цифрами й даними про викуп землі українськими селянами від польських землевласників, хоч самі офіційні дані польської статистики говорять про страшну нужду і повне роздроблення землі українських селян.

Разом з тим на всяких зїздах польських орґанізацій, проурядовими починаючи (нпр. „звйонзку старшин резервістів“) та освітньо-культурними (нпр. Т. Ш. Л.) і становими (поляків-землевласників) кінчаючи, ухвалюють довжезні україножерні резолюції з домаганням повної ліквідації решток наших прав у шкільництві, культурному й господарському житті. Добираються вже навіть до греко-католицької церкви вимагаючи від уряду, шоби ввів для нас григоріянський календар та уможливив явне душехватство.

Провід у цій скаженій і неперебірчивій кампанії проти зорганізованого нашого життя веде ендецька преса й ендецькі головачі з Ґрабськими, Ґломбінськими, Ромерами й іншими на чолі. Всеж таки пальма першенства в цій божевільній кампанії належиться краківському „І. К. Ц.“, на сторінках якого пописується герцями ославлений Опйола, який обстрілює тепер головно наші кооперативні орґанізації, стрільнами найгіршого сорта брехні. А вже вершком провокації є передова стаття в „І. К. Ц.“ з 5. ц. м. (ч. 154) п. н. „Українська атака на польський стан посідання на... заході“. Непідписаний автор наплів там таку масу явно провокаційних нісенітниць, що з ними не то що полемізувати, але навіть їх реферувати нема ніякого змислу.

Згадаємо лише для інформації наших читачів, що провідна думка цієї ганебної статті така: Український воюючий націоналізм веде протипольську роботу в Галичині і на Волині — за польські гроші. Ця праця можлива тому, що Маслосоюз, який затруднював у себе „в памятних часах саботажної акції ріжних боєвиків та аґітаторів зпід знаку УВО“, відкрив дві свої крамниці на Шлеську, а саме: в Бельську і Катовицях, які підлягають б. старшині „Української Армії“ д-рові Котикові. Продажжю масла сира та яєць українці здобувають від поляків грошеві засоби до своєї акції. Тому вирішні чинники (читай уряд), мусять зревідувати своє становище до української проблеми, а суцільний польський фронт мусить зломити ворожу полякам офензиву українців на господарському відтинку.

Читаємо ці побожні бажання наших „приятелів“ з „І. К. Ц.“ і дивуємось їх льоґіці. Всі знають, що для нашої молоді нема місця в державних урядах чи самоуправних установах — вона мусить шукати собі хліба і прожитку у власних установах, створених важким трудом і кріvавим потом їх працівників. І коли така українська установа розбудується і дає зрештою тяжко запрацьований кусок хліба своїм працівникам, які інакше тинялись би без роботи — то чи це злочин? Якби наші „приятелі“ з „І. К. Ц.“ думали людськими катеґоріями, то може зрозуміли б, що праця, яку виконує Маслосоюз і взагалі українська кооперація, є з кожного погляду корисна і повинна б мати найбільше признання державних чинників. Тимчасом та праця стрічається з самими перепонами в терені та з постійним цькуванням польської шовіністичної преси проти дотичних установ та їх робітників.

Не знаємо, чи прокуратура скаже вкінці своє слово і притягне до відповідальности тих, що цькують безнастанно одну частину населення проти другої. Здається нам, що на це прийшла вже крайня пора! Інакше перед українськими масами є тільки розпука й безвиглядність. А на це лиш чекає сусід зі Сходу, щоб використати ці настрої одної частини населення для себе.

Чи маємо багато потіхи з наших міщан.

(Стаття з купецьких кругів).

Радіємо, коли наше міщанство організується, бо це запорука, що у нас відживає, хоч і поволі, але систематично, наш третій стан я одночасно росте наша торговля і промисл. І є чому радіти. Та так само, як алярми всяких „Кур'єрків" є покищо передучасні, так і навіть наша радість з приводу зросту третього — міщанського стану, є може переборщена, подекуди навіть і безпідставна, буцімто ми опановуємо міста.

Приглядаючись нашому міщанству, думаю тут про Львів, то навіть оте зорганізоване наше міщанство не представляє для наших сусідів такої небезпеки, про яку вони кричать у своїй україножерній пресі. Свідомого українця аж жах бере, як виглядає сьогоднішнє наше міщанство. Не буду безпідставно говорити, але наведу факти, пропускаючи прізвища.

Говорять звичайно, що про померлих не треба зле висказуватися, тому нехай мені читач вибачить, що зверну увагу на деяких покійних міщан. Помер недавно багатий, визначний український купець — свідома, діяльна людина, член багатьох українських товариств, помер нежонатий, точніше, на смертній постелі взяв шлюб з полькою, лише на те, щоб їй лишити своє велике майно.

Пізніше помер другий купець, теж свідомий і діяльний українець, лишив жінку польку, яка дістала в спадку більший маєток; українські установи, де він працював, не дістали нічого, хоч купець був бездітний. Помер недавно багатий майстер мулярський, майно дістала жінка полька і діти охрещені на латинське.

Оноді стрічаю знайомого міщанина, свідомого члена міщанських організацій. Каже, що померла йому донька, йде до польського ксьондза замовити похорон. Питаю, чому до польського? Бо, каже, вона полька, я українець, як знаєте, але діти пішли за мамою полькою. А в того міщанина українця теж велике майно, прегарна вілля, сад — все пропаде для нас.

Мій сусід емерит, теж власник реальности, свідомий українець, буває в ріжних товариствах, не цурається своїх, але дома все по польськи, а син служив при польських леґіонах.

Другий сусід теж українець, його предки були навіть великі патріоти, але він веде дім по польськи і навіть публично у пресі протестував проти того, щоб його називати українцем.

Знаю випадок, що коли до одного українського міщанина прийшов священник зі свяченою водою, то жінка полька замкнула перед священником двері, переказуючи, що „собе не жичи рускего ксьондза в своім дому".

Знаю будівничого, маєтну людину; брат українець свідомий, але він сам веде дім по польськи, син перейшов офіціяльно на латинський обряд, і теж пропаща для нас людина, хоч крутиться поміж нами, ходить на наші імпвпрези, тішимося, що це наша міщанська слава, наш багатир...

Або яке мені трапилось бачити і чути щойно вчора: Кличе мене один наш знайомий, щоб іти з ним до сусіда, українського міщанина, що вмірає та хоче своє майно, хату з городом вартости 50.000 золотих, записати на українські цілі. Не гаючи ані хвилиночки, біжу. Приходимо. Дійсно, вмираючий старець просить, щоб прикликати нотаря, бо хоче записати свою реальність на будову церкви... Та це виявилось: довідуються про це його діти, син і донька, що обоє перейшли урядово на латинське; прибігли, виляли нас та нагнали з хати. Старець ще живе, але його діти, що змінили обряд, не допустять до того, щоб батько дав щонебудь на українські цілі. І що тут боляче, що батько, свідома людина, допускає до того, що його діти, без важної потреби, навіть не для хліба, бож це діти заможного батька, переходять на латинське... (До речі: батько був 30 літ старшим братом при одній львівській українській парохії).

Або таке: Є у Львові багатир, українець, признається ще до своїх, належить до українських товариств, що правда, не виявляє горячого патріотизму, але знають його всі, як українця. Майно в нього велике, доробився по війні майже міліонової фортуни, вже є в нього кілька величезних будинків у Львові, які приносять йому тисячі місячного доходу, будує нову величаву палату, купує село, словом, не знає, що з грішми робити. Нема в нього дітей, є лише жінка латинського обряду, отже цілий майже міліоновий маєток теж для нас пропащий, бо людина ця далека від патріотичних почувань та з дотеперішньої поведінки її не можна сподіватися, щоб сталось інакше.

Думаю, що недалекий буду від правди, коли скажу, що більше як 50% львівського, буцім-то українського міщанства, котре сьогодні ми називаємо українським міщанством, є для нас пропаще; щойно на яких 35—50% можемо сяктак рахувати. Наші міщани старшого покрою це елемент мало національно-свідомий, їм байдуже, що їх діти, навіть тоді, коли обоє батьки українці, змінюють для хліба або посади обряд; зрештою часто-густо навіть той міщанин, що ціле життя почував себе українцем, на старости літ переходить на латинський обряд.

Такий стан, як у Львові, буде і по провінціональних наших містах, отже далеко ще нам до тріюмфу. Тому над національним освідомленням нашого міщанства треба нам працювати від елементарних основ, бо інакше даремні всі наші зусилля.

Найбільшим лихом нашим є так звані мішані подружжя по містах, бо в таких випадках завжди латинський обряд горою. Ожениться українець з полькою, то він іде за нею і переходить на латинське. Вийде українка за поляка, то він не піде ніколи за нею і не змінить обряду, тільки вона зміноє свій обряд і теж переходить

на латинське. На тисячу може трапитися один випадок, що полька піде за українця на його обряд, а щоб поляк пішов за українкою на її обряд — то такого випадку я ще не бачив.

Другим лихом є те, що наш міщанин, купець чи ремісник, хоч він українець і його жінка українка, але для зєднання клієнта промовчують часто своє походження, говорять у крамниці [illegible] соромляться дати на своїм підприємстві українську вивіску, бо, мовляв, тратять клієнтелю. З таких малодухів теж небагато хісна матиме українська нація, тому для наших діячів, що хочуть здобувати місто, лежить широке поле до праці, широке та вдячне.

Треба нам шукати хліба і праці в торговлі і промислі, треба нам конче здобувати міста. Але щойно тоді зможемо справді радіти, коли по містах матимемо дійсно свідомих людей, особливо молоді інтелігентні сили.

Гр. Марусин.

КАВКАЗ НЕ ВГНЕ ГОЛОВИ!

ЗАПРИЯЗНЕНІ З УКРАЇНОЮ НАРОДИ — В БОРОТЬБІ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Варшава, 2. червня.

Вчора взяла майже вся українська кольонія участь у святочному **„Кавказькому Вечері"** з нагоди XIX. роковин проголошення незалежности кавказьких республик. Була це величава маніфестація патріотизму кавказьких, заприязнених з Україною народів і тому варто їй, як і своєрідним обставинам, в яких вона відбулася, присвятити дещо більше уваги.

Бо чому саме спеціяльним настроєм і святочністю виріжнено 19-ті роковини?

Відповідь буде проста і ясна, коли пригадаємо собі, що ще так недавно большевики скривали перед світовою прилюдною опінією — нову низку геройських кавказьких повстань проти них, в яких правда, гинули Ґазіґіреї, Шамаєви, і Пошхоєви, але гинули, як месники і носії бунту поневолених націй Сходу проти нео-російського царизму.

У великій салі Східного Інституту зібралась ціла кавказька кольонія: кавказці, вірмени, азербейджанці і грузини. Серед них багатьох військових; вони в кращому положенні ніж ми.

Серед поважного настрою перечитав інж. **Коста Занґі** цікавий реферат, у якому зясував політичні змагання народів Кавказу за незалежність та їх сучасне політичне обличча й настрої. В 1918. р., році великого зриву поневолених націй, діждалися свободи й кавказькі краї: північний Кавказ, Ґрузія, Азербейджан і Вірменія.

Підчас російської революції, коли Денікін всупереч запевненням представника англійців ген. Томсона — захопив Півн. Кавказ, усі ці народи, шукаючи рятунку для своєї щойно віднайденої незалежности, пішли за лівими партіями, що знайшли опертя в червоному московському уряді і в наслідку знайшлись, не зважаючи на численні гарантії і запевнення, в межах СССР, де зломано їх „автономію" і застосовано безоглядну політику згідно з засадою: divide et impera.

Одною з фаз тої розбивацької політики було злучення кавказьких республик в одну федерацію, що, на думку большевиків, мало викликати з одної сторони внутрішні конфлікти між поодинокими народами, з другої — при допомозі асиміляції, популяційних рухів і т. д. мало зденаціоналізувати ці поодинокі народи в одну сіру, безбарвну покірну масу.

Але Москва перерахувалась. Конфедерація знайшла спільну мову. Вже у 1931. р. представники всіх народів зїхались на тайному повстанчому зїзді в закатальських горах і порозумілися щодо спільної протимосковської акції. За їх прикладом пішла й політична еміграція Кавказу, якої представники заключили в Брюселі 14. липня 1934. р. пакт взаїмної помочі, розуміючи, що лише спільними силами зможуть протиставитися російському імперіялізмові.

Народи Кавказу бачать в Україні, якої геній Шевченко так влучно змалював їх долю, свого вірного союзника.

Кавказька еміграція пильно й уважно слідить за настроями і положенням у своїх поневолених батьківщинах, де лунає могутнє гасло: **„Бережи нас, Боже, від зарази і москалів!"** і вірить, що разом з іншими прометейськими народами вибори волю.

Після реферату студентська молодь деклямувала багато цікавих грузинських, вірменських та півн.-кавказьких поезій, а хор дітей відспівав під проводом п. Азіс Езера низку зворушливих кавказьких пісень.

Слід підкреслити, що в цьому році проминає саме 140 років від народження великого кавказького героя **Імама Шаміля**, заслуженого і славного борця за волю Кавказу. **(КТВ).**

—o—

Присилайте передплату!

Економічний огляд.

Д-р Г. Шахт у Парижі.

Зустріч з міродайними французькими чинниками. — За новий господарський і платничий договір. — В чому зміна німецької господарської політики?

Делегатом Німеччини на відкриття міжнародньої вистави в Парижі вислав Гітлер міністра господарства і президента Державного Банку д-ра Гіяльмара Шахта. Цей вибір був не випадковий. Поміж Німеччиною і Францією йдуть уже довгий час торговельні переговори. Покищо товарообмін між цими двома сусідами має характер провізорії, бо договір є щойно „в роботі".

Великі успіхи, що їх добували німці в господарській ізоляції, вимагали і вимагають поважної жертви німецьких громадян. Коли не нагадує вона часи маркантної політики Фридриха Великого в Прусії з його гаслом „sich gross-hungern", то тільки тому, що сьогодні важче в мирному часі змусити навіть здисциплінованих німців до надто великої саможертви. Дальша ізоляція в економіці є загрозлива, чого особливо не скриває орган д-ра Шахта „Der Deutsche Volkswirt". Але вийти з цієї ізоляції при рівночасім збереженні господарських інтересів нелегко. Особливо складні є справи у німецько-французьких взаєминах. Їх мала розплутати візита д-ра Шахта в Парижі.

Д-р Шахт мав розмови з премієром Блюмом, з мін. скарбу Оріолем, з мін. торговлі Бастідом і іншими впливовими людьми та — як подає офіційне звідомлення — мав дійти до позитивних вислідів. Який зміст цих вислідів — покищо невідомо. Можна тільки здогадатись, що обі сторони в дечому поступилися, щоб облекшити працю над торговельним договором.

З особливою пильністю записала преса виступ д-ра Шахта в Нім. Торг. Палаті в Парижі. З його бесіди подаємо тут **характеристичний уривок** у перекладі зі щоденника „Фелькішер Беобахтер" (28. V. ц. р.).

„Німеччина і Франція є найбільшими сусідами в Европі — сказав д-р Шахт. — Позвольте мені висказати думку, що взаємини наших народів будуть тим більше дружні, чим більше займуть вони правильне становище до життєвих потреб свого сусіда. Німецький нарід живе на занадто малому просторі, дотого не дуже щедро наділеному природою і кліматом. Тому мусить він від довгих століть вживати своїх духових і фізичних сил для витворювання і вивозу високоцінних продуктів. Завдяки цьому має він змогу дальше істнувати і розвиватись. Німеччина засобила досі продуктами своєї роботящости багато народів земної кулі. Але вона не може цих продуктів витворювати без помочі закордону. Вона є в посіданні тільки **одного — єдиного сирівця** в задовільній кількости. Це є вугілля. І його віддаємо заграниці, як часто і скільки вона хоче. Всі інші сирівці мусимо спроваджувати з заграниці. Дотого — ми не тільки бідні у сирівці, але і в **золото та девізи**.

З жалем мушу ствердити, що в останніх роках нам роблять труднощі в продажі заграницею наших готових виробів і в здобуванні тим способом потрібних засобів для купна сирівців. Через те ми мусіли знову почати орієнтуватись на наших винахідників, техніків і робітників. Завдяки їх невсипущій пильности вдалось нам піти новими дорогами, які дозволили нам здобути **заступні елементи для сирівців**, що їх не всилі купити закордоном, надибуючи перешкоди в вивозі наших фабрикатів.

Це є — представлений в коротких словах — змисл німецької господарської політики, змисл „нового пляну", т. зв. чотирolітки. Та на жаль цю нашу госп.-політичну лінію закордоном занадто часто зле розуміють. Нам роблять докори, шукаючи в ній доказу, що Німеччина бажає відтягнутись від господарської співпраці. Я можу тільки повторити те, що ми нераз підкреслювали: ми поступаємо так, бо **ми мусимо** так поступати, якщо не хочемо наразити на небезпеку життя нашої нації. Німецькі госп.-політичні ходи за останні роки є тільки виявом необхідности забезпечити дальше істнування нім. народу при сучасному господарському положенні в світі".

В дальшій частині своєї промови торкнувся д-р Шахт спеціяльно нім.-франц. торговельних взаємин, особливо двох засадничих проблем: **закупна у Франції сирівців і платничої техніки.** Діло в тому, що французи хотіли би мати в Німеччині відборця не тільки на сирівці, але також на готові фабрикати, зокрема на люксусобі артикули і текстильку. Вони хотіли б також втримати строгі рямці платничого обороту (клірінг). Одно і друге надибує спротив Німеччини, яка властиву вагу кладе на сирівці та хоче свобіднішої форми платничого обороту. Імовірно д-рові Шахтові вдалось переконати французів, що така господарка є конечністю і що втримувати дальше бездоговірний стан, що тягнеться майже два роки, недоцільно ані для німців, ані для французів.

Н-вич.

ВСЕСОЮЗНА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА ВИСТАВА В МОСКВІ.

6. червня буде відчинена в Москві всесоюзна сільс.-госп. вистава. Осередком її будуть експозитури колективних господарств усіх районів і націй, колгоспів і радгоспів. Будуть запродуковані найновіші осяги в управі збіжжа і технічних рослин, в плеканні худоби і птиці та в справности тракторно-машинових станцій. Головний вхід до виставового терену веде на площу народів СССР, яка є окружена 10 павільонами окремих республик Союзу в тому й України. В середині площі стоїть величавий павільон (здається, що це павільон Московщини, хоч цього не зазначує заграннична преса з якої беремо цю вістку. Російський нарід „прімус інтер парес", або як кажуть у київському радіо „найперший серед народів СССР", отже і в архітектурі вистави це мабуть зазначене). Збіжеві і технічні рослини занимають своїми павільонами 18 га простору. Там є теж великанська скляна будівля для субтропічних рослин. Довкола овочевого павільону засаджено сотні овочевих дерев, які демонструють осяги дослідника Мічуріна (сьогодні вже покійного).

НОВІ ФІЛІЇ „ПОДКАРПАТСЬКОГО БАНКУ" НА ЗАКАРПАТТІ.

Праське міністерство внутр. справ — як подає „Праґер Прессе" — дозволило „Подкарпатському Банкові" відчинити дальші чотири філії, а саме в: Рахові, Севлюші, Тячеві і Волоку. Досі мав цей банк філії в Мукачеві, Пряшеві і Хусті. „Банк Чеської Леґії", в круг інтересів якого входить „Подк. Банк", рішив зліквідувати свою філію в Ужгороді, переливаючи її аґенди на „Подк. Банк"

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПЛЯН ЗАГОСПОДАРЕННЯ АБІСИНІЇ — ІТАЛІЯ ВИЙШЛА ПЕРЕМОЖНО З ГОСПОДАРСЬКОЇ СКРУТИ.

Міністр італ. Африки Лессон представив Палаті 6-річний плян загосподарення імперії та обговорив методи реалізації цього пляну, якого метою є кольонізувати й експльоатувати багатства Абісинії. В основу пляну поклав він **раціональність, доцільність і ощадність.** Міністр заповів редукцію робітничих платень у сх. Африці, вказуючи на конечність резиґнації з люксусових европ. потреб. Замість будови великих і коштовних автострад передбачує він направу і консервацію істнуючих караванних шляхів. До робіт допущені будуть тільки кваліфіковані і матеріяльно забезпечені підприємства. Приватна підприємчивість не буде вязана, але буде контрольована владою. Лессон уважає необхідним створити зі східної Африки окрему **господарську одиницю,** що співпрацювала би з метрополією, але велаб самостійну торговлю з заморськими краями. Така автономія — на думку міністра потрібна, бо Абісинія відділена від метрополії Суезьким Каналом. В ділянці кольонізації заповідає він творення малої хліборобської власности для італійців.

Шестирічка передбачує: 1) будову комунікаційних шляхів, 2) будову порту в Ассаб, 3) частинну реґуляцію сомалійських рік, 4) будову криниць, щоб деякі заселені центри забезпечити водою, 5) будову мешкальних і публичних будинків зі збереженням засад ощадности, 6) охорону лісів і частинне залісення відповідних теренів, 7) розбудову телеграфічної мережі без дротів (надзір над дротами коштував би дуже багато), 8) будову казарм, які відповідатимуть технічним і кліматичним умовинам.

Як ствердив міністр скарбу в згаданому експозе — **абісинська виправа коштувала Італію 12 міліярдів лірів.** Не вважаючи на це величезне зусилля — фінанси Італії витримали і передбачування песимістів недалекого заломання цілого її господарства **не сповнились.** Помогла цьому жертвенність італійців, їх довіря до уряду і повне зрозуміння „духа часу", в якому повстає велика їх імперія. Довіря італійців до переломових в історії подій помогло урядові при помочі позичкових, кредитових і конверзійних операцій вийти з фінансової скрути.

Треба зазначити, що експозе італійського міністра скарбу з 20. ц. м. приняла европейська преса, як проголошення **перемоги над численними господарськими труднощами, які дуже поважно загрожували Італії.**

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПОДАТКОВІ ТЯГАРІ І МІСЬКІ ФІНАНСИ.

Заходи міських управ добути великі грошеві засоби для направи комунальних фінансів чи пак нових інвестицій шляхом нового податку викликали сильну реакцію в публичній опінії, зокрема викликали спротив господарського самоврядування, Пром.-Торг. Палат. Обтяження доходу громадян, хочби тих, яких дохід переходить 400 зол., булоб рівнозначне в першу черзі з гальмуванням розвою господарського життя. Це зрозуміла публична опінія і таксамо урядові кола, які устами віцепремієра Квятковського ствердили, що рішення проєкту про новий податок не залишились би без впливу на розвій конюнктури і моглоб ослабити швидкість господарської реконвалесценції.

Соймова комісія **відкинула проєкт**. Небезпека минула. Союз Пром.-Торг. Палат, який особливо завзято поборював плян нового податкового обтяження, запропонував Союзові Міст створити спільну комісію територіального і господарського самоврядування. Її завданням булоб випрацювати засади основної реформи місцевих фінансів.

РЕЗУЛЬТАТИ ЗБІРКИ НА ЗИМОВУ ПОМІЧ.

Згідно з тимчасовими обчисленнями збірка дала 30.245.482.18 зол., з того в готівці 24.261.600.25 зол., 2.545 тонн у натураліях, решта в дотаціях Фонду Праці. Як ствердив мін. Косцялковський — ця вперше цього року започаткована імпреза виказала помилки в методі, зате дала досвід, який можна буде вжити в наступних роках.

ЗБІЛЬШЕНЕ ЗУЖИТТЯ ШТУЧНИХ ПОГНОЇВ.

В часах кризи зужиття штучних погноїв дуже сильно змаліло і щойно в цьому році, коли ситуація в сільському господарстві покращала, збут штучних погноїв значно збільшився. Держ. Рільний Банк розпровадив до 1. травня ц. р. поверх 83.734 тон вартости ок. 11 міл. зол., тоді коли в томуж періоді 1936 р. тільки 57.380 тон вартости 7 міл. зол. Готівкові орудки цього Банку в продажу погноїв зросли на 25 проц., а кредитові на 115 проц. Значний зріст кредиту вказує, що Рільний Банк став менше риґористичний в доборі довжників.

СВІТОВА ХРОНІКА

ТРИ СВІТОВІ ВИСТАВИ В ПАРИЖІ: 1889 Р. — 1900 Р. 1937 Р

З приводу відчинення 24. травня ц. р. „Міжнародньої Вистави Мистецтва і Техніки в модерному житті" закордонна преса пригадує цікаві моменти з попередніх світових вистав у Парижі. Вистава 1889 р. була влаштована в соті роковини великої франц. революції. Франція була тоді — як одинока республика — дуже непопулярна в урядових колах ріжних держав. **Бісмарк** з приводу цієї вистави заявив: німецькі купці повинні радше їхати до південної Африки, ніж до Парижа. Дипльоматичні французькі представники мусіли вияснювати, що „ми не маємо наміру робити з нашої вистави міжнародньої політичної маніфестації, тим менше вести діло республиканської пропаганди, а хочемо зібрати продукти **світового** виробництва в атмосфері згоди і миру". В р. 1900 участь світу в виставі була вже значно більша, ніж у 1889 р. Німеччина була вже репрезентована, зате **бойкот вистави проголосила Англія.** Війна з бурами розпалила пристрасти, британців у Парижі не любили. Преса залюбки підкреслює, що не зважаючи на ще яскравіші політичні розходження у сучасности, ніж у давнині, на цьогорічній париській виставі репрезентовані всі культурні нації (ми на жаль мусимо додати: **крім українців**).

Варто ще зазначити, що і в 1900 р. вистава була викінчена щойно в половині липня, хоч відчинено її вже 5. травня.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Волинська дівчина зі срібного екрану.

Розмова з Тамарою Вишнівською.

Варшава, кінець травня 1937.

Тамара Вишнівська, молода дівчина з Волині, а проте вже відома фільмова артистка, якій доля дала справжній мистецький талант і так швидко ввела її за таємні ворота царства Срібної Музи — має візантійські очі красуні і дитячий усміх.

І ви ніколи не повірилиб, що ця делікатна „маленька жінка", вже від кількох років уміє по 16 годин на добу „крутити" щораз то нові фільми і своєю справжньою кар'єрою крутити голови тисячам молодих дівчат, що облягають її хмарою, щоб дістати автографи.

Молода артистка не залишає ні на мить праці. Право фільми є не менше суворе, як усі права життя, а може й ще більш суворе, бо розраховане на бистрі метри лискучої стяжки, що не може ні на мить зупинитись в погоні за стилем, за новою красою, за образом життя і... бізнесом.

І тому, коли я бачу, як панна Тамара Вишнівська зі справжньою дистинкцією світової дами, минаючи каварняні столики, має втомлені працею очі — резигную згори з усіх стереотипових репортерських питань.

А зрештою — я ворог всякого традиційного інтерв'ю. Бо чи це цікаво, коли журналіст править артистці компліменти і задає приготовані питання, а вона мусить на них відповідати і вдавати, що є захоплена розмовою?

І я майже про нішо не питав п. Тамару, звертаючи розмову на буденні теми.

Тамара Вишнівська (це буде цікаво для паньї) добирає до ясного волосся пелурної бльондинки дискретну бронзу спортового костюму і такої самої шапочки, а очі зальотно прислонює серпанком. Має голос справжньої спортсменки, низький, шовковий альт і вміє цікаво оповідати.

В каварні майже пуста. Маршалківською перебігає прудка артерія обідиього руху. Пані Тамара глядить у вікно і каже:

— На свята була я дома є батьків у Луцьку. Так приємно провела час. На Волині цвіте весна...

— Ну, а якже з Вашою „американською" пригодою?

Артистка усміхається, бо і є чого сміятись. Вона виїхала не так то давно з родинного міста, як незнана молода дівчина. Вернулась — славною фільмовою зіркою. Тому нічого дивного, що коли зайшла до місцевої каварні, молодь так намагалась її подивляти, що витиснула виставові шиби в каварні... Чиж це не американська пригода?

Наша артистка є дійсно популярна. І не тільки серед чужих; ці мають стільки кін, стільки нагод її бачити, стільки фільми, реклями, стільки інших див...

Але про ту популярність я не буду писати. Нею може похвалитися кожна фільмова зірка. Але не кожна, з певністю, має такі листи і слова признання, як п. Тамара Вишнівська. Вона говорить:

„Я старанно переховую усі листи від своїх, в них стільки туги за широким світом і за... славою..."

Я читав ці листи з Української провінції до пані Тамари. Листи від малих школярок і від закоханих студентів, а навіть від сільської дівчини з далекого, забутого села. Неграматично і з помилками писала, що „перечитала, що довідалась, що п. Вишнівська є українка і що має їхати до справжньої Америки і що її образи висвітлюють у справжніх кінах за купованими білетами". Яке щастя!

— То Ви таки справді маєте намір виїхати до Голівуду?

— Тимчасом ні. Я мусілаб їхати на цілих пять років, а я не хочу. Я мушу памятати про свою родину. Батькам не переливається, молодшу сестру (вона така здібна) маю намір забрати теж до фільми, а врешті це неможливо у найближчому часі, бо в липні я виходжу заміж...

Соломка, через яку тягнув я зимний мазаґран висмикнулась мені з уст.

— Ви виходите вже заміж?

— Так. За свого директора. Він сам з Угорщини.

— І Ви вже — вибачте недискрецію — маючи вісімнацять років вспіли пережити якусь любов?

—Я виходжу заміж з любови...

Коли фільмова артистка виходить заміж за директора — це нічого дивного. Це життєва справа. Мудро. Але чомусь воно дивно, коли єдина українка, що в весні життя знайшла славу, полюбила саме чужинця, директора. Значить, не маємо щастя до своїх людей...

Але таке є право фільми і людей, що її творять: швидко, **почерез щастя і серце і ентузіязм юрби — до слави.**

Тамара Вишнівська має дитяче личко, але в очах таїться у неї захований вираз траґізму. Вона любить драматичні, трагічні ролі. Тепер накручує саме „Дівчата з Новолипок", потім поїде в пошлюбну подорож, потім, потім, о! в неї безліч проектів!

За хвилину дивиться в міражі диму, що кучерявиться з трубки її папіроса. Вона курить, від недавна зрештою, папіроски ховає все в гуцульській касетці і на руці має теж набивану гуцульську брансолетку. Вона ними тішиться, показує інкрустації. — Дивіть, правда гарне?

А коли їдемо вздовж Маршалківської, на якій бурхливий весняний вітер збиває тумани куряви — артистка (така скромна а проте цілком невжензована, що прохожі за нею оглядаються) поважно каже:

— Я так люблю діти і тішуся, що буду їх мати — —

— А скільки Ви хочете дітей?

— Лише двоє.

— Славно!

Але ось вже фільмове ателіє і нам треба прощатись.

— До побачення в Голівуді — жартую.

— До побачення, а не забудьте передати читачам „Діла" мій привіт.

І зникла в ясних дверях: волинська дівчина зі срібного, не нашого екрану.

(Ктв.)

Як відбувся шлюб найславнішого парубка.

Подробиці з вінчання б. короля.

В четвер 3. ц. м. відбувся в Тур шлюб князя Віндсора б. короля Англії та найславнішого і найзавзятішого парубка у світі з панею Валіс Ворфільд-Сімпсон.

У вчорашньому числі подали ми саму вістку про шлюб та приготування до цієї найважнішої життєвої події б. короля. Сьогодні подаємо подробиці із цієї події, яка цікавила світ мабуть не менше, якщо не більше як напр. бомбардування Альмерії, смерть ген. Моля, чи хочби зміна японського уряду.

Весільні одяги.

Князь Віндсор, відомий чепурун виступив у жакеті з білим гвоздиком. Капелюх мав ясно сірий і таку саму краватку. Пані молода одягнена була від ніг до голови у черевички, сукню й капелюх синього кольору т. зв. „валіської сини". Стіл, на якому підписували акт цивільного шлюбу, був покритий рожевим накривалом, яке князь Віндсор дарував місцеві на памятку. Свідком князя був його приятель отаман Меткельф, а свідком молодої інший приятель п. Роджерс.

Вагони з дарунками.

Хоч шлюб був зовсім „тихий" і відбувався тільки в приватному колі знайомих, всеж таки викликав він багато розголосу в цілому світі і зокрема у Франції. Свідчить про те перш усього зацікавлення цілої французької преси, яка присвятила молодій парі та її шлюбові багато місця.

Як ми писали вже напередодні, в цілім місті й околиці настав святочний настрій. Вулицями міста переїздили що хвилини американські й англійські авта. На кожному кроці можна було почути англійську мову. На залізничому двірці стояло кілька вагонів із весільними дарунками та квітами призначеними для молодої пари. Сильний рух панував теж на летунському пристані в Тур. Туристи напливали ввесь час і готелі й гостинниці просто не могли їх помістити.

Шлюб.

Передшлюбні приготування на замку почалися вже від самого ранку. З Льондону приїхав давній фризієр князя Віндсору. Прическою молодої піклувався сам мистець фризієрів ... Антоан.

Шлюб почався в год. 11.45 і дві хвилини пізніше князь Віндсору перестав уже бути старим парубком, а пані Валіс вийшла вперше заміж. Підчас шлюбу було присутніх тільки кільканацять осіб із найближчого окруження молодої пари та 5 журналістів.

Після відчитання розділів цивільного кодексу мер запитав:

— Чи ваша королівська величність годиться повінчатись із панею Валіс Ворфільд?

— Так! — відповів рішуче князь.

— Чи пані Валіс Ворфільд годиться повінчатись із його королівською величністю князем Віндору?

— Так! — відповіла мягко пані Валіс.

— Заявляю, що від цієї хвилини ви вже є злучені подружжям — заявляє святочно мер.

Церковний шлюб.

Після цивільного шлюбу відбувся теж безпосередньо потім церковний шлюб у замковій бібліотеці. Молоду пару повінчав, не зважаючи на протест англійського єпископа Фульгема, пастор Андерсон Жарден.

Найбільш урочиста була хвилина присяги. Слова присяги в англіканському обряді такі: „Беру тебе за жінку у щасті й нещастю, в багатстві і в біді, в здоровлі і в недузі, щоб любити тебе, поки нас смерть не розлучить, по святій волі Найвищого".

Вислови симпатії для молодої пари.

Щоб висловити свою симпатію для князя Віндсора, відбулося в четвер 3. ц. м. в цілій Англії дуже багато подруж молодих людей. Величезну сензацію викликав в Англії факт, що крім цивільного, відбувся теж церковний шлюб. Ліберальна преса висловлює дуже демонстративно свої симпатії для князя Віндсору.

Служба безпеки.

Підчас вінчання 450 жандармів і гвардистів стерегло замку Канде. У воздусі „пильнували пару" поліційні літаки, які ввесь час літали над околицею. До Канде намагалося добитись 500 туристів, одначе префект наказав замкнути доступ до замку у промірі 2 км. Дорогами ввесь час переїздили скріплені поліц. стежі на мотоциклях і автах.

—o—

ГРАД ЗАМІСЦЬ ЛЕДУ

Мексиканське місто Коліна не має зовсім фабрики леду, а що спеки даються там дошкульно в знаки, міська управа порадила собі в інший спосіб. Коліну навіщують дуже часто градові тучі. Міські робітники збирають по вулицях градові кульки і магазинують їх у спеціяльних холодільнях, в яких вдержана постійно температура 10 ст. зимна. Запаси граду такі великі, що завжди вистачають аж до чергової градової тучі.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

МОЛОДЕ ПОДРУЖЖЯ.

— Алеж, моя кохана, обід ще не готовий. Я піду до ресторану.

— Не можеш ще 10 хвилин зачекати?

— Буде тоді обід готовий?

— Ні, але я піду з тобою.

ТІЛЬКИ ВЛАСНІ ОБОВЯЗКИ.

— Касуню ти забула підтягнути важки годинника — каже пані до нової служниці. Адже я вам казала, що цей годинник треба що тижня накручувати.

— Прошу пані я ще не знаю чи я лишуся в пані чи ні, то чому я маю виконувати обовязки для своєї наслідниці.

На фонд допомоги студентству.

На фонд допомоги академічній молоді зложили далі в Адміністрації „Діла“: д-р Н. Думка, Сьвенцяни, 3 зол., д-р Волод. Лаврівський, Бережани, 10 зол. замісць цвітів на домовину бл. п. д-ра Клявдія Білинського; Володимир Соловій, Середнє Село, 5 зол.; Марія Панейківна, Львів, 10 зол. (і кожного місяця буде складати по 5 зол.); Володимир Верхола, Спас, 5 зол., Косметична ф-ма „Меріда“, яку ми проголосили у виказі з 2. VI. ц. р., зложила 10 золотих, а не 5, як було помилково подано; Українське Бюро купна-продажі нерухомостей „Трансакція“, Львів, Длугоша ч. 1, зол. 10. Разом зложено досі в Адміністрації „Діла“ на фонд допомоги українському студентству 221 зол.

—o—

Зїзд польських кольоністів на Волині.

В Рівному закінчився зїзд волинських польських кольоністів при участи 500 делегатів, між якими було 56 жінок. На зїзді промовляв заступник предсідника „звйонзку осаднікуф“ пос. Смочкевич. Він ствердив, що польські кольоністи на Волині вже зорганізували 68 молочарень.

В резолюції учасники зїзду домагалися, щоб уряд збільшив опіку над кольоністами на Волині. Одночасно закликали кольоністів, щоб своєю діяльністю зміцнили польський елемент на Волині.

Заборона українських імпрез у Бережанщині.

Від довшого часу старосто в Бережанах не дозволяє на українські імпрези по селах, і то без огляду на те, в якій формі вони не відбувалисяб. Чи буде це невинна вистава, як „Свято Матері“ у Плотичі, чи забава на дохід будови церкви у Вербові, чи поважне свято в честь Франка у Стриганцях або й фестин у Бережанах — на всі прохання одна відповідь: „Нє позвалям“. Важкі зусилля проводів читалень та кружків „Рідної Школи“ обертаються в ніщо за одним почерком пера. Люди зневірюються та попадають у зневіру. Є місцевости, де ніяким чином не можна добитись дозволу на якунебудь українську імпрезу.

Ось приклад: Нараїв просить у січні дозволу на забаву. Виділ бере на себе повну відповідальність за порядок. Одначе старосто забороняє: „зе взглєнду на спокуй і пожондек публічни“. А в тій самій місцевости і в тій самій порі польські товариства уладжують вже шестий великий баль. В лютім просить читальня дозволу на „Свято Крут“ і та сама відповідь „Нє позвалям“. У травні просить читальня дозволу на концерт у честь Шевченка і знову відповідь, як вище. Треба підчеркнути, що досі ні читальня, ні її члени не дали ніякої притоки до інгеренції влади — а на місці є постерунок поліції.

Проводи центральних товариств повинні поробити негайно заходи вгорі, щоб припинено ті заборони, що так спиняють нашу працю на долах. Через заборону імпрез і тим самим брак гроша товариства часто не можуть вивязатись зі своїх зобовязань супроти філій та центральних установ. Дуже просимо поробити якнайскорше інтервенції, де слід, бо всі наші заходи не мають ніякого успіху.

Читальники.

На „Дойчлянд“ напали совітські літаки.

Як довідується правий париський тижневик „Гренгуар“, на „Дойчлянд“ напали совітські літаки, зі совітської летунської бази у Валенсії.

Напередодні нападу, 28. травня, командант бази, совітський полковник Тігров дістав якусь шифровану телеграму з Москви і скликав нараду вищих старшин. На його приказ на другий день 3 групи по 2 літаки вилетіли зі совітської бази і відбули низку летів вздовж берега, не здаючи еспанському командуванню ніяких звітів. 2 з тих літаків збомбардували „Дойчлянд“; ними кермували летун Василь Шмідт і сотник Антін Григорін.

Зі сойму.

У нинішньому пленарному засіданні сойму взяв участь премієр Славой-Складковський та віцепремієр Квятковський. Згідно з постановою президента держави маршал сойму піддав першому читанню законопроєкт про підмогу для рільних господарств, що потерпіли від стихійних нещасть та відіслав його до комісії. Дальше сойм ратифікував у 2. і 3. читанні два торговельні договори: 1) з Англією, про звільнення від мита гумових опон для повозів, 2) з Францією — про продовження торговельного договору з 1936. р., 3) з Німеччиною про продовження торговельного договору з 1935 р., 4) додатковий протокол до торговельної конвенції зі Швайцарією, 5) додатковий протокол до торговельної конвенції з Чехословаччиною, 6) додатковий протокол до торговельної конвенції з Мадярщиною з 1925. р.

Опісля сойм приняв законопроєкти про ратифікацію додаткового протоколу до торговельного договору з Бельгією, торговельного порозуміння з Іраком та конвенції про повітреплавство.

Опісля пос. Валевський реферував урядовий законопроєкт про виконання засади неінтервенції у внутрішні еспанські справи.

В ОСВІТНІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ.

йшла дискусія над урядовим законопроєктом про академічні школи.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

МІХАЕЛЬ АРЛЕН.

Вечеря Бальзака.

Підперши клопітливо голову стояв Гоноре Де Бальзак посередині своєї кімнати і думав. Защо-ж ти сарако Бальзаку повечеряєш нині ввечір, га? Злобно усміхаючись витягнув він своїх останніх пятьдесять сотиків із кишені, піднявши їх угору і подивився меляхолійно, як гріш покотився за параван. Потім повернув сильним рухом своє величезне тілище, казав собі подати капелюх і палицю викладану самоцвітами і вийшов із хати.

Пан Лямбер власник славного ресторану Лямбер, куди заходили тільки найбільші смакуни, поклонився так низько, як тільки дозволяло йому його туловище.

— На нині ввечір прошу вечеру на дванацять осіб — сказав Бальзак недбайливо. — Це мусить бути така вечера, щоб могла перейти в легенду, така, яку міг би малювати сам Ліонардо — ви певне знаєте Ліонарда, пане Лямбер, маляря прийдешніх віків... та байдуже про нього. Що ви кажете?

— Отже може би почали маракінійськими капталюпами?..

— Гм, непогано. А після цього голуби, такі, якби ви їх добули просто з поеми Анакреона...

— Індик по марсейськи...

— Ні, тільки не по марсейськи, дорогий пане Лямбере, благаю вас! Не забувайте, що його величність наш нещасливий король Людвик зів індика, заки його — досить, ви самі знаєте історію!

Бальзак повів із ресторанником далі розмову вибираючи всякі фантастичні страви, поки не закінчив бресквами і суницями (в такій порі року!).

— Ага, пане Лямбер! Я рахую на вас як на земляка і на приятеля мистецтва: ви мусите нам дати найкращу кімнату. Я сподіваюся на вечорі представників дипльоматії та літератури, членів Академії! І щоб було багато свічок довкола, сто, тисячу! Не кажу вже про цвіти для дам! Прийдуть і жінки, пане Лямбер, про це зайве вам казати... Чи ви знаєте ту маленьку Коралію? Отже точнісько чверть на девяту... чуєте? не забудьте... запишіть собі у своєму календарі, точнісько чверть на девяту, ані на хвилинку пізніше!

Чотирнацять хвилин по 8-ій увійшов пан Де Бальзак широко відчиненими дверима до їдальні. Сотні свічок сяло, серед чаш із цвітами, відбиваючись у дзеркалах. Два льокаї у перуках чекали ззаду. З простягненими руками побіг Бальзак до господаря:

— Чудово, пане Лямбер, незрівняно! Я задоволений, дуже задоволений! А деж мої дорогі гості?.. Чейже вони не чекають на мене? Що ви кажете: нема нікого? Ви лякаєте мене! Но, поки-що можна приглянутись усьому, як ви це підготовили.

Свобідно взяв під руку Лямбера і обходив із ним стіл довкола. Тут поправив шклянку, там пересунув ніж і весь час споглядав на годинник бурмочучи: Жірарден не може нині прийти, він слухає тепер першої дії „Чільонської вежі“ Дуже ефектовна песа, пане Лямбер, тільки трохи за груба. Сучасний поет мусить зовсім... Що таке? Еліза все ще не прийшла? Ах, Елізо, Елізо, якби ти знала, як я хотів би вже бачити тебе... О, тут пане Лямбер, бракує шкляпки... Як ви могли не добачити цього? Вже пів до девятої? неймовірна річ! Поправді кажучи, то такий кишенковий годинник то це зовсім таємнича штучка! Хронос зачинений у золотій мушлі! Що за вдячна тема для мистців!

Пан Лямбер прохав вибачення, що мусить заглянути до кухні. Бальзак не перестав переводити своєї ревізії і звернувся до найстаршого кельнера:

— Звідки ти? Із Бретанії? Жаль мені тебе.. Бретанія, старі геройські пісні, які люди співати будуть, коли ми вже давно... Ти певно з Піренеїв? Бачиш, що я вгадав, га? Я пізнав це по твоїх подовгастих плечах. Але я таки не розумію, що це таке? Вже три на девяту... ні, доходить девята, а їх усіх нема? Я розумію, що на дамь треба завсіди чекати, і артисти теж мають жіночу вдачу, але бодай державні мужі повинні би бути точні. Наші гарні свічки ще готові вигоріти, а тут ні живої душі! Ми-ж умовилися на чверть на девяту, о, тут я маю записане!

Бальзак витягнув свій записник із ніжної шкіри, перекинув у ньому листки і впав на найближче крісло так, якби від наглого смертельного удару.

— До ста чортів! Яке страшне непорозуміння! Принесіть мені вина... ні, стрівайте, покличте сюди пана Лямбера, але хутко, біжіть за ним, я мушу з ним негайно говорити... мушу йому розяснити! Чого-ж його нема ще?

Обернувся до Лямбера з рухами Кассандри і кричав:

— Бачите перед собою зруйнованого чоловіка, найнещасливішого на цілому світі! Чи ви передчуваєте катастрофу, чи ви розумієте?

Господар кивав головою, кланявся, але з його міни видко було, що він думками був дуже далеко від того, чим журився гість.

— Підтримайте мене, пане Лямбер... Мені в голові крутиться... Я помилився в даті на цілий тиждень!

(Докінчення буде.)

По широкому світі.

Польський міністр освіти виїхав з офіційною візитою до Будапешту.

Німецький міністр війни марш. Бльомберг приглядався передвчора вправам італійської повітряної фльоти, нині — вправам сухопутних військ. Крім того він оглядав осушені понтійські багна з літака, яким кермував Мусоліні.

Голова абісинської церкви абуна Кирило приїхав до Риму, мабуть, щоби перевести переговори у справі абісинської церкви від коптійського патріярха з Олександрії.

Французька палата послів рішила продовжити на пів року всі збірні умови, що мали кінчитися між 1. ц. м. і 25. листопада ц. р.

Французький премієр Блюм дав представникові „Дейлі Геральду" інтерву, в якому висловився оптимістично про господарське положення Франції та звсував напрямні французької закордонної політики.

Німецький амбасадор виїхав з Ватикану, бо в огляду на вік він мусить покинути активну службу.

У Швайцарії появився проєкт визнати ретороманську мову четвертою урядовою (побіч німецької, французької та італійської).

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. 1., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— **Твори Марка Черемшини.** Вже появився **перший том** повного видання творів Марка Черемшини, яке виходить у Видавництві „Ізмарагд" у Львові. Буде це перше, повне видання, що містетиме всю літературну творчість Черемшини. Другий том появиться при кінці червня ц. р. Ціна повного видання — **в трьох томах** — у передплаті назначена на **9.— золотих.** Передплату надсилати на адресу: Видавництво „Ізмарагд", Львів, вул. Косцюшка 5. Конто ПКО 503.062.
1026 3—10

— **Дня 6. VI. 1937.** відбудеться стараннями Студ. Кр. Р. Ш. „Весняний Дансінг" в салях Народного Дому. Окрема саля танг — год. 22. Окремих запрошень з технічних причин не висилаємо. 1049

— **Цирк Станевських** по дорозі до Румунії загостить до Львова, де розтаборитьcя при вул. Пелчинській. Отворення цирку вівторок 8. червня в год. 8.30 веч. Програма складається з 20 міжнародніх циркових атракцій, м. ін. міжнародньої слави присмирник Франц Трубка із своїми 12 бенгальськими тиграми, Лідія Діяз, слава циркових арен, виконує сальто мортале на линві, знаменита тресура расових коней, феноменальні італійські акробати Вальдемар Орляндо на рухомій скочні, феномени Бретіні на 12-метровім машті, японці Гіномото, клоvни Евген і Жюрі, Шмідт людина без нервів на літаючому трапезі та цілий ряд ревеляційних новин. Цирк Станевських задержиться у Львові кілька днів.

— **Збірка на вакаційні оселі.** Виділ Т-ва Вакаційних Осель подає до відома громадянства, що за дозволом городського старости відбудеться в неділю 6. ц. м. вулична збірка під всіма церквами та українськими установами у Львові на цьогорічну висилку дітвори на оселі (одну до Милования, другу до Коршева) і третю хлопячу на місяць серпень до Милования. Рівночасно прохає всіх громадян, що ще не є членами т-ва приступати в його члени і так причинитися до збільшення фондів Т-ва. Річна вкладка, яку можна вплачувати місячними ратами до рук скарбника інж. Б. Паньківського, Чарнецького 26, І.

— **Велике Свято Молоді** шкіл і захоронок Р. Ш. зі Львова і краю, в якому возьме участь також дітвора Т-ва „Українська Захоронка", заповідається величаво. В неділю 6. червня вибирається **на площу Сокола-Батька** (за Стрийською рогачкою) не тільки весь український Львів, але й ближча і дальша провінція. Бо це прегарне традиційне наше свято має не тільки репрезентаційне, але також суспільно й національно-виховне значіння. Радимо заздалегідь набувати білети вступу в касі Головної Управи Р. Ш. вул. Сикстуська 46 або в книгарні Рідної Школи вул. Сикстуська 20. В день Свята каси на площі Сокола-Батька будуть відчинені вже від год. 1. вполудне. Щоби не було натовпу, прохаємо приходити вчасно, по змозі зараз після 1. год. пополудні і займати відповідні місця довкруги площі. Пригадуємо, що початок Свята точно в год. 4. пополудні.

— **Попис курсу деклямації** при Вищому Муз. Інституті ім. М. Лисенка у Львові відбудеться 5. червня в Малій салі Інституту в год. 19-ій веч. На пописі виступлять учні Л. Кривіцької з творами українських письменників.

— **Фашистівська Італія.** На таку тему виголосить М. Островерха в неділю 6. ц. м. виклад в салі „Бесіди" у Станиславові. Початок год. 7 веч.

— **Філія „Просвіти" ім. Шашкевича у Львові** влаштовує 13. ц. м. в 100-ліття появи „Дністрової Русалки" велике ювилейне свято з такою програмою: год. 10. рано Служба Божа в церкві Св. Петра й Павла при вул. Личаківській, год. 12. в пол. панахида на могилі Маркіяна Шашкевича й зложення вінців (Личаківський цвинтар). Год. 3. поп. святочна академія (площа Сокола-Батька).

— **Україніка.** Загребський щоденник „Грватска Стража" помістив у чч. 121 і 122 з 1. і 2. червня ц. р. переклад оповідання Богдана Лепкого „За брата".

— **Масові кари.** Староство в Бережанах накладає масово кари як на поодиноких громадян так на українські установи за те, що в дні 3. травня ц. р. (в наш Світлий Понеділок) не вивісили прапорів з державними барвами. І так крім вичислених недавно вже в „Ділі" покарано ще оцих громадян: о. Евзебія Бачинського, пароха Бережан, за Кружок Р. Ш. грвною 50 зол., о. М. Шараневича з Поручина 20 зол.; голову чит. „Просвіти" в Гиновичах Ів. Козловського 30 зол., голову кооперативи в Гиновичах Ів. Королишина 10 зол.; Стефана Колодія за Кружок Р. Ш. в Козовій 10 зол., Ст. Сендецького, дир. Українбанку в Бережанах 3 зол. і т. д. Це тільки засуд з одного дня. Тягання людей тревають дальше. Спішать вони часто кільканацять кільометрів, щоби почути безоглядний присуд, бо ніяких виясненъ, як напр. те, що духовенство не мало від церковної влади ніяких директив, що досі того ніхто від священників не вимагав, що цим разом не було виразного наказу, що це були наші Великодні Свята, коли інституції стоять нечинні, староство не приймає.

— **Матура в гімназії Р. Ш. у Золочеві.** До іспиту зрілости в коедукаційній гімназії Р. Ш. в Золочеві допущено всіх 13 учнів, у цьому 6 учениць. З того числа 2 учнів відступило ще перед письменним іспитом зрілости, 1 учениця відступила в першому дні писання задач, 3 учениці репробовано при письменному іспиті. Кінцевий іспит зрілости здали: Юрій Барчинський, Ізидор Ботюк, Семен Дорощак, Петро Сорока, Дарія Фітівна, Богдан Юркевич. При устному іспиті перепала 1 учениця. Предсідником матуральної комісії був проф. Хжонщ зі Львова.

— **Лікарські посади.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що при львівській суспільній обезпечальні є такі вільні посади: 1) ординатора очного відділу, 2) трьох домових лікарів, 3) дерматольоґа. 4) ґінекольоґа і 5) педіятра. Крім того є вільні посади: залізничого дентиста в Коломиї, районового в Белзі, Лездунах, Сандомирі, Сташові і Койшивниці та одно заступство на місяць липень і серпень. Ближчі інформації в секретаріяті Бюра праці, вул. Конопницької 3, год. 19—20. тел. 232-30.

— **Прокажені у Городенці.** У Городенці поліція притримала чоловіка хорого на проказу; він твердив, що зоветься Петро Котлярчук і походить з Косова, але виявилося, що це неправда. Котлярчука ізолювали в осібній келії. Припускають, що він утік з табору прокажених у Румунії разом з другим хорим на проказу, що їх хож є в околиці Городенки.

— **Польські станиці.** У Майдані, надвірнянського повіту відбулося посвячення новопобудованого дому союзу резервістів. Посвятив еп. Бзазяк. — У Гонораtівці, рогатинського повіту, посвятили новопобудований стшелецький дім ім. Брон. Перацького. — У Чернелиці, городенського повіту відбулося відслонення памяткової таблиці П. О. В., вмурованої у місцевім людовім домі Т. Ш. Л.

— **Арештування б. старости.** До вязниці окр. суду в Станиславові привезли з Городна б. надвірнянського старосту Зигм. Робакевича, якого арештували в судовій салі в Городні за надужиття урядової влади. Справа заповідається сенсаційно.

— **4.000 вчительських посад.** В міністерстві освіти відбулася нарада представників усіх шкільних кураторій у справі обсадження нових 4.000 учительських посад. Принято загальний поділ кандидатів, що чекають на посади, між поодинокі шкільні округи, причому багато вчителів перенесуть до східних воєвідств, а західні обсадять переважно новими силами.

— **Лікарські оглядини кандидатів до гімназій і ліцеїв.** Згідно з розпорядком міністерства освіти кандидати і кандидатки до гімназій та ліцеїв мають піддатися лікарським оглядинам, що мають ствердити їхній стан здоровля. Досі лікарські оглядини були обовязкові у вищих школах. Кандидати до гімназій та ліцеїв мають піддатися тим оглядинам перед вступним іспитом.

— **Більше дбання за здоровля шкільної молоді.** Шкільні кураторії одержали від центральної влади наказ більше ніж досі дбати про піднесення здоровного стану шкільної молоді. Лікарські оглядини, переведені у школах, виказали великий відсоток недуг і фізичних недомагань серед учнів та учениць. У звязку з тим міністерство освіти видало обіжник із закликом побільшити тілесні вправи. Одночасно слід звернути увагу, щоби молодь носила наплечники, а не вживала течок. Держання течок під пахою викривлює хребетний стовп.

— **Бандитський напад на українського священника.** На приходство у Вирові пов. Камінка Струмилова вдерлися в ночі 1. ц. м. злодії крізь веранду і зачали виносити з хати річи. Місцевий парох о. Олександер Содомора збудився від шелесту в 1. год. вночі і побачив крізь вікно злодіїв, як клали до мішків ріжні річи. Він заалярмував сільських вартівників, які на щастя зараз прибігли. Сполошені злодії втікли відстрілюючись. Вони забрали з собою річей на кількасот зол. Злодії приїхали до села фірою, яка відїхала в невідомому напрямі. Тієї самої ночі в сусідному Соколові злодії пробували закрастися до кількох господарів, одначе їх відігнали. Добре зорганізована шайка гуляє безкарно вже довший час у Камінеччині.

— **Пожежі.** Велика пожежа навістила село Куропатники рогатинського повіту. За три чверти години згоріло 37 будинків. Без даху над головою залишилося 20 родин. Розпука погорільців безмежна, бо це друга з черги пожежа до двох місяців.

— **Д-р Жмігруд на овиді.** Два роки тому пропав без сліду д-р Жмігруд, директор державного інституту гигієни, відомий із процесу Горгонової. У звязку з тим закидували йому грошеві зловживання на 80 тисяч зол. На днях до центрального слідчого уряду у Варшаві наспіло з Румунії повідомлення, що на Буковині придержали чоловіка подібного до Жмігруда, за яким вислано стежні листи. Цей чоловік говорить по польськи і мандрує з циганським обозом. Хоча сам не циган, користується серед циганів великою пошаною, тимбільше, що удає знахора і вилічив, кажуть, багато людей. Щоби вияснити справу, варшавський слідчий уряд вислав до Румунії фотографії Жмігруда та інші документи.

— **Словацький діяч Тука виходить на волю.** Як повідомляє чеська преса в найближчих днях має вийти на волю б. чехо-словацький посол Тука. Він був професором університету в Братиславі, редактором „Словака", послом і заступником голови словацької людової партії о. Глінки (автономістів). В жовтні 1929 р. його засудили на 15 літ за державну зраду. Процес Туки був тоді одною з найбільших сенсацій. Після виходу із вязниці Тука має замешкати в Чехах у місцевости, яку визначить йому влада й буде під наглядом поліції.

— **Тиф у санітарній експедиції.** Як повідомляє румунська преса, зпоміж санітарного персоналу, який вислано до боротьби з плямистим тифом в окрузі Кишинева, занедужало на тиф 2? лікарів, санітарів і санітарок. 3 особи померли.

— **Трагічна прогулька.** В Балтійському Морі біля Бжезна утонув, відбуваючи з жінкою вітрильною лодкою прогульку із Варшави до Гдині артист варшавського театру, Вячеслав Павловський. Був родом із Вербівки під Києвом. Його жінку вратували рибаки.

— **Катастрофальний вибух вульканів.** Із Сіднеї повідомляють про катастрофальні вульканічні вибухи, що навістили остров Нову Гвінею. Місто Рабавль у британській Н. Гвінеї засипало майже цілковито, так що тисячі людей опинилися без даху над головою. Жертви у людях ідуть також у тисячі. Вибухи, сполучені із землетрусами, тревають дальше і всяка ратункова акція неможлива.

— **Стерилізація в Литві.** На зїзді бурмістрів литовських міст бурмістр м. Ковна зажадав негайно введення примусової стерилізації умово і дідично хорих, щоби припинити приріст тих людей, а відтяжити громадські управи, що дають їм удержання. У звязку з тим зїзд звернувся до уряду з домаганням, щоб негайно ввів у життя стерилізаційний закон, який вже давно готовий.

— **В часі спеки**, коли не хочемо виcтоювати довго при кухні, можемо обід скоротити до мінімум. Треба лише памятати за практичні зупи і грибовий сос КНОРР. Багато смачних, поживних, при цьому недорогих страв можна скоро приладити з грибовим сосом КНОРР. Подаємо кілька приписів: Вівсяні платки в грибовим сосом (дуже поживні): Вівсяні платки з додатком соли, масла або іншого товщу зварити на воді, густу папку виложити на тарелі і полити гарячим грибовим сосом КНОРР. **Каша по польськи** (дуже смачна): Зварити ячмінну кашу або гречану, посолити, виложити на тарелі і полити гарячим сосом грибовим КНОРР. На підставі цього простого припису можна приладити багато інших страв.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Гуляйгороди.

Назва незла. Є вже Гуляйполе, знане з часів батька Махна, то чому не мають повстати і Гуляйгороди? І то не десь там, де дідько добраніч каже, а на окраїнах славного міста Львова, що має українську назву, польський характер та жидівські камениці.

Писав уже якийсь визначний ґазетярський стратег про хитрунство українців у підготові українських фортів довкола Львова. писав і я про це, докидаючи деякі фахові помітки від себе, але важна і цікава тема тим не вичерпалась.

Пан Опйола — знаний у наших колах народностевий праведник та інтервієвий правдомовник, „розробив" цю тему ширше на шпальтах „І. К. Ц." (читай: „Істеричний Канібалізм Цодзенни"), де підійшов до справи не тільки з точки стратеґічної, але й господарської. Ясна річ: не тільки гармати та скорострілі рішають у модерній інвазії, але й харчунок від круп по ковбасу включно. Отже: хитрі русини не тільки пристосовують фабричні комини до обстрілу Львова, а пляшки з пастеризованого молока до летунських бомб, але й задумують у недалекій будуччині виголодити геройський город не допускаючи до нього харчів із села.

Селяни — каже перепуджена Опйола — будуть спинятися вже на рогачках міста в колишній фабриці „Гафота" чи „Меркури" та збувати там українські продукти в українські руки (що за аномалія!), а до міста піде один з другим „кмйотек" хіба тільки на те, щоб подивитися на голодові муки кинених на гайдамацьку поталу „кресовців". А щоби „кмйотка" не скортіло зайти до якогось бару, на фестин чи інший „кирмаш" з Яремою і Заглобою, то русини поставлять грамофон, папугу з льосами на катеринці, заведуть національні танці і шовіністичну балачку. Очевидно, не обійдеться без самогону (акція проти монополю!), або обійдеться без алькоголю взагалі (що на те монополь?!).

Отсі українські „гуляйгороди" будуть кооперативні, бо відома річ, що українська кооперація — це не є ніяка кооперація, а большевизм плюс гайдамацтво плюс військова організація мінус людність і національна вирозумілість. Словом: новітній „кривоносизм", що хоче здобути не тільки Високий Замок, але й усі рогачки „Гафотами", грамофоном і коломийкою.

Описуючи майбутні „гуляйгороди" українських стратегів, забув пан Опйола додати до того ще й каруселю. Цеж дуже атракційна штука в таких гуляйгородах. Ручу, що каруселя напевно буде і будуть у ній усякі звірі: коні, слоні, крокодилі, гіпопотами.

Буде й один дикий осел, і навіть знаю, як буде називатися...

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ОДНОГО ПРОЦЕСУ.

В „Ділі" з 4. жовтня 1936 р. (ч. 223) появився звіт з розправи проти селянки Анни Бурчак з Явірок, новосандецького повіту. Її засудив городський суд у Коростенку на 3 тижні безоглядного арешту, але окружний суд у Новім Санчі увільнив її від вини і кари. У звязку зі звітом з явної розправи проти А. Бурчак відповідальні редактори: „Діла" **О. Костик**, „Нашого Лемка" **М. Таранько** і „Народньої Справи" **Л. Чубатий** (оба останні за передрук згаданого звіту) дістали карні накази, якими городський міський суд у Львові покарав їх гривною по 60 зол. зі заміною по 6 днів арешту за проступок зі ст. 3 закону з 15. X. 1868 р. Покарані внесли спротив і в пятницю 4. ц. м. відбулася перед суддею міського городського суду у Львові, д-ром Солтисіком, розправа проти двох відповідальних редакторів, бо ред. Л. Чубатий відкликав свій спротив. Суддя допустив доказ зі свідків і відложив цю дійсно цікаву розправу з правничого боку, бо суд розглянув у звітах з явної розправи проти А. Бурчак, провину зі ст. 170 к. з.

Ред. О. Костика боронив адв. д-р О. Суховерський, ред. М. Таранька — адв. К. Паньківський.

ПРИСУД У НАСТАСІВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

Нині покінчився перед тернопільським судом процес за події в Настасові. На основі вердикту суддів присяглих трибунал засудив: **М. Каппара на 7 літ вязниці, Т. Лапчака на 6 літ, І. Куріцу на 5 літ, І. Миськова, М. Джинджиристого і Т. Ворожбита по 1 рокові, І. Брикайла та І. Ракочія по 9 місяців.** Усім засудженим зараховано слідчу вязницю від 12. грудня 1936 р.

—o—

Відозви й комунікати.

ВСТУПНІ ІСПИТИ В УСІХ ҐІМНАЗІЯХ І ЛІЦЕЯХ РІДНОЇ ШКОЛИ.

Вступні іспити до І. кл. ґімн. відбудуться в таких речинцях: 17. червня в 9 год. письменний, а 18. і 19. устний іспит; до кляс від II. до IV. і VIII. (до IV. і VIII. лиш за дозволом Кураторії) будуть іспити 22. евент. 23. червня.

До ліцеїв приймаються зголошення в днях від 17. до 22. червня. Письм. іспит відбудеться 24. червня в год. 8. рано, устний 25. і 26. червня.

Рівночасно подаємо до відома, що іспити до державних педаґоґічних ліцеїв відбудуться в днях 21. і 22. червня. Зголошуватися до тихже ліцеїв треба в днях від 16. до 19. червня.

До державної коедукаційної педаґоґії вписи ще не проголошено.

Головна Управа Рідної Школи.

ЗАГАЛЬНО-ОСВІТНІ ЛІЦЕЇ ПРИ ҐІМНАЗІЯХ РІДНОЇ ШКОЛИ.

Подаємо до відома, що при ґімназіях РШ. будуть такі загально-освітні ліцеї: 1) гуманістичні — в Городенці (коед.), Львові (дів.), Рогатині (к), Самборі (к), Станиславові (д), Чорткові (к), 2) гуманістично-природничий у Золочеві (к), Коломиї (д), Тернополі (к); гуманістичний і математично-фізичний у Дрогобичі (к) і гуманістично-клясичний у Яворові (к).

Головна Управа Рідної Школи.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

З відчитової салі. 20. травня уладила секція прихильників знання й мистецтва вечір, присвячений памяти Василя Стефаника. Реферат про великого письменника виголосив проф. Б. Левицький. Змістом і формою реферат був зразковий і годилось би його опублікувати, бо література про Стефаника невелика. Потім відчитав п. Рогужинський „Моє слово" (в заступстві рецитатора, який занедужав), а п. Пшепюрська виголосила прекрасно „Дорогу". Хоч вечір був оповіщений оригінально виконаними афішами арт.-маляра Яр. Лукавецького на помітних місцях, публики було мало; навіть малої салі Народнього Дому не заповнила. Видно, що творчість навіть великих письменників не міститься в рамах духових інтересів коломийської інтелігенції...

Окружна господарська анкета в Коломиї відбулася 23. травня п. р. пополудні заходом філії „Сільського Господаря" в салі Нар. Дому. Ціллю анкети було: 1) повідомити членів „С. Г." про хід і вирішення загальних зборів централі у Львові, 2) перевести поділ кружків, приналежних до філії, на райони для доцільнішої орґанізаційної праці кружків, 3) визначити напрямні праці на найближчий рік. На самім початку виголосив д-р Білозор короткий реферат про діяльність Гігієнічного Т-ва в Коломиї (амбуляторія Т-ва віддає великі прислуги бідному населенню) та про потребу творити секції народнього здоровля при кружках по селах. Опісля провідник зборів, голова філії рад. В. Кобринський вичерпав першу точку програми широким звідомленням із загальних зборів, після чого згадав осяги минулорічної праці філії (курси в Коршові й Березові) та подав основні точки пляну праці на найближчий рік. Передовсім поклав вагу на зорганізування секцій при кожному кружку (в числі сім: с. жіноча, господинь, вишкіл молоді, орґанізаційна, контроля молочности, допомоговий фонд і народнього здоровля. Крім того: городнича, садівнича, бджільнича, збіжева, годівлі та збуту тварин і дробу), мотивуючи дуже влучно потребу цих секцій вимогами хвилини та вказуючи на приклад такої орґанізації в інших народів. Вона мусить опертися на основі чистої національної свідомости, з поминенням партійности, яка під теперішню пору на селі під кожним оглядом зайва, а то й шкідлива, бо інтереси всіх українських хліборобів однакові, а невеличкі різниці між богатшими й біднішими дадуться легко вирівняти в користь українського загалу. В черзі обговорив інж. Яр. Зайшлий другу точку порядку дня. Вказавши на важкі умовини праці в терені (недостача доброї волі та здорового погляду на потреби села, а то й незрозумілі перепони посторонніх чинників), доказав конечність пожвавити й поглибити працю по кружках. Це спонукує філію поділити свою округу на 4 райони: коломийський, гвоздецький, яблонівський і печеніжинський та настановити там своїх делеґатів (з членів філіяльної ради), які малиб обовязок переводити районові анкети для мешканців, зацікавлених у розвитку якоїсь одної ділянки (на полях збут збіжа, у горах дерева), переводити контролю своїх кружків (діловодство, секції), орґанізувати нові і т. д. В дискусії над секціями запропонував д-р Ткачук засновувати й кооперативи народнього здоровля по районах для облекшення праці секціям народнього здоровля, ветеринарійні аптички по кружках, а також конче потрібні секції охорони прав села. Користаючи з присутности інструктора білошвірництва п. Дасе, інж. Зайшлий заповів курс того промислу в Коломиї на червень (наскільки зголоситься відповідне число учасників). Опісля дир. Бабюк виголосив незвичайно цікавий реферат про потребу орґанізації збуту сільсько-господарських продуктів, у першу чергу збіжа (головно пшениці). Вказав на осяги під цим оглядом у Белинеччині, скооперованій минулого року, які треба вважати більш як задовільними (4 села доставили 1/3 збіжа з цілого повіту й уможливили відкриття збіжевого магазину у Гвіздці!). Ближче Коломиї нема потрібного довіря до кооперації. А вона потрібна для розвитку сільського господарства, для здорової й корисної для селян конкуренції на збіжевому ринку. Свій реферат закінчив кількома цікавими статистичними датами. Інж. Комаринець подав цифри про стан хліборобського вишколу в повіті. Опісля почули учасники про діяльність секції охорони праці в Молодятині, яку, на жаль, гальмують таки свої люди (кол. Січ. Стр. — тепер у Печеніжині...) Висловлено бажання засновувати такі секції в Печеніжині та в інших кружків. — Наприкінці дир. М. Микитюк вложив присутнім на серце справу розросту промислово-ремісничої бурси в Коломиї, а радн. В. Кобринський пригадав гасло „Свій до свого" і закликав памятати про М. „Гуцульщина" в Народньому Домі, який потребує матеріяльної та моральної підтримки села.

—o—

Спортові новинки.

Львинята — Вінер Спортклюб 7:4 (4:2). У Празі відбулися на грищі Спарти футбольні змагання між запасною репрезентацією Чехословаччини і Вінер Спортклюбом, які закінчилися високою перемогою „Львинят". У дружині Львинят грав, як ми вже повідомляли, грач Руси Криж, який теж добув одні ворота і в загальному, як пише чеська преса, вдоволив.

Бреддок не станув до метчу. Мистець світа Бреддок не станув у четвер 3. ц. м. до змагань із Шмелінгом. Тому нюйорська боксерська комісія покарала Бреддока та його менажера Гуда гривною 1000 долярів і здисквалїфікувала на необмежений час.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БУЧАЧ:
7. VI. Циганський барон.
8. VI. Муж двох жінок.
9. VI. Вій.
10. VI. Шаріка.
11. VI. Під куратeлею.
12. VI. Ніч під Івана Купала.
З Бучача іде театр до Монастириськ, Тисьмениці і Богородчан.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

МОСТИ ВЕЛИКІ:
С. „Просв." 5. VI. Мурахі.
С. „Просв." 6. VI. Т. Шевченко.
З Мостів театр загостить до Сокаля.

Український Національний Хор, муз. провід. Дмитра Котка.

5. VI. Устрики.

Великий Театр:

Субота 5. VI. год. 8. веч. „Король".
Неділя, 6. VI. год. 8. веч. „Король".
Понеділок, 7. VI. год. 8. веч. „Король"
Вівторок, 8. VI. год. 8. веч. „Король"
Середа, 9. VI. год. 8. веч. „Король".

КІНА.

АПОЛЬО: „Мадам Лєно" (Із тайн царської охрани).
АТЛЯНТИК: „Венецькі ночі".
ВАНДА: „Рапсодія Балтику", „Цісарева і я".
ҐРАЖИНА: „Королівська любовниця" „Небезпечний коханець".
ЕВРОПА: „Панна Петрусь".
КАСІНО: „Шість літ кохання"; „Віденсь-Льондон".
КОПЕРНИК: „Іх перше кохання".
МАРУСЕНЬКА: „Ал хет" („За ґрізи") і „Веселі бідаки".
МЕТРО: „Під твою охорону" та додатки.
МІРАЖ: „Кельнерка з Пратеру", „Тайна д-ра Чандлера".
МУЗА: „Адміралів син".
ПАЛЯС: „Пан редактор шаліє".
ПАКС: „Буде краще" з Тоньком і Щепком.
ПАН: „Циганське дівча" із Фліпом і Флапом.
РАЙ: „Пепі" комедія.
СВІТ: „Ада це не лицює" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Той, що знав" і ревія.
ТОН: „Чарівниця із Салему".
УТІХА: „Закохована" та ревія „Венецькі ночі".
ХИМЕРА: „Коли кохати не вільно" з Мартою Еґерт.

ФОТОПЛЯСТІКОН
(пл. Марійська 5).
„Зальцбурґ".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 5. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 15.30 Для дітей, 19.00 Вечірній гомін, 19.25 Китиця веселих мельодій, 22.30 Танк. музика, БІЛГОРОД (437) 18.00 Вок. концерт, 20.40, 21.00 Сербський вечір, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Скрипка, 18.30 Орх. концерт, 21.20 Циг. музика, 22.40 Популярні оп. мельодії БРЕСЛЯВ (316) 20.10, 21.00, 22.00 „Веселі кумоньки з Віндсору" оп. Ніколаї, ВІДЕНЬ (507) 12.00, 13.10, 19.30 Розр. концерт, 15.15 Хор, 18.00 Нар. пісні, 20.25, 21.00, 22.00 „Дер Гіммель фолєр Ґайґен" весела ревія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.10 Нар. мельодії, 20.10, 21.00 „Як вам подобається", розр. концерт, КОШИЦІ (259) 13.30 Для Закарпаття, 18.00 Для закарпатських дітей, МІЛЯНО (369) 17.25 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „І дж'янті делля монтаня" оп. Кастельнуово-Тедеско, МІНХЕН (405) 8.30 9.00 Веселі мельодії, 14.45, 15.00 Муз. калейдоскоп, 20.10, 21.00 Веселий вечір, ПРАГА (495) 16.45 Театр для дітей, 17.55 18.00 Веселий концерт солістів, 19.35 20.00 Музична розр. програма, 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ (1648) 12.00 Орх. концерт, 13.15, 19.45 Спів, 16.30 Театр для дітей, 20.15 Давні фр. пісні, 20.30 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ (421) 17.15 Танк. музика.

Неділя, 6. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 12.00 Музика, 18.00 Весела комедійка, 19.00 Концерт квартету 20.00, 21.00 „Дер Ґросадмірал" муз. ком. Льорцінґа, БІЛГОРОД (437) 18.30 Нар. пісні, 19.50, 20.00 Російські пісні, 22.20, 22.50 Музика, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.00 Сальон. музика, 17.00 Діточий хор, 18.25 Циг. музика, 19.25 Форт. рециталь, 22.05 Війсь. орх., ВІДЕНЬ (507) 11.45, 12.00 Симф. концерт 20.05, 21.00 „Фом Бізамберґ із аллє Вельт" попурі: сопр., тенор, тенор-буфо, цитра, форт., 21.50, 22.00 Війсь. орх. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 9.00, 15.00 Музика, 18.00 Нар. танки німецькі, чеські, мадярські, півд.-слав., рум. 20.00, 21.00 Музика та гумор. КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття (спів, речитації, нар музика); 19.30 Легка музика; ЛІЛЬ (247) 20.30, 21.00, 22.00 „Паґаніні" оп. Леґара. МІЛЯНО (369) 17.44 Італ. популярні мельодії; 20.40 Розр. музика; 21.00, 22.00 „Графиня Маріца" оп. Кальмана. МІНХЕН (405) 9.30 Соната на скр. і форт. Франка, 15.05 Нім. танки на два форт.; 16.00 Веселе муз. пополудне, 20.00, 21.00 Опери чотирьох народів (італ., фр., рос. нім.), хор, сол. ПРАГА (470) 9.50 Концерт сальон. квартету, 16.25 Концерт військ. музики; 22.35 Легка і танк. музика, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 15.00, 15.45, 20.15 Спів; 17.00, 18.00 Симф. концерт; 20.35, 21.00, 22.00 „Макбет" траґ. Шекспіра. РИМ (421) 17.00 Італ. популярні мельодії; 19.50 Сценка; 21.00, 22.00, 23.00 „Ля Валлі" оп. Каталяніа.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 5. червня 1937.

6.15 Раншня пісня, 6.18 Руханка, 6.33 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Хліборобська скринька, 12.25 Розривкова орхестра, 14.00 Концерт бажань; Наша програма, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Весела авдиція для дітей: Хто зїв пляцок з черешнями, 16.30 Солісти: скрипка, форт., 17.00 Екзотичні мельодії у вик. орх., 17.50 Торфовище над Вартою, 18.00 Про Червоний Хрест, 18.05 Юрандія хор з гр. пл., 18.25 Актуальна гутірка, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Ліхтарник" за ос. Сенкевича, 19.35 Актуальна гутірка, 19.45 Спортові вістки, 20.00 Симфонічний концерт, у перерві в год. 20.40 Вечірній денник, 21.45 Літературні новинки, 22.00 Муз. мозаїка, спів, 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольоґ. комунікат, огляд преси 23.00, 23.05 Танк. музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Неділя, 6. червня 1937.

8.00 Сигнал часу і пісня, 8.03 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хліборобська газетка, Народня музика з гр. пл., Ділити чи не ділити рільні господарства, 9.00 Реґіональна трансмісія із Вжесьні, 11.15 Пісні Злотовської Землі, 11.35 Популярна музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симфонічний поранок, 13.00 Із мандрівок по львівських музеях: Музей Любомірських, 13.10 Розривковий концерт: орх., солісти, 14.40 Фраґмент із повісти Валерія Лозінського: Заклятий двір, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Село, що про нього говорять у всій Польщі, Музика з гр. пл., фізична постава та здоровля, 16.00 Фраґмент для пісні, 16.20 Народня капеля, хор, 16.55 Театр Уяви: „Шопен у Радивила", 17.30 Міжнародні гіпічні змагання: Нагорода Польщі „Чаша Народів", 18.00 Пів чорної при мікрофоні: орх., Щепко й Тонько, Оляшів хор, пісеньки, форт.; у перерві в год. 18.55 актуальний репортаж, 20.00 Мішаний концерт: фортеп'ян, Василь Плешкевич баритон, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Зазулька для самоосвітників, 21.30 Фраґм. метчу коп. мяча Краковія-Адміра (Відень), 21.45 Спортові вістки, 22.00 Вийми з Моцартових опер: Збоїнська-Рушковська сопран, Твардівна мецосопран, Ковальський тенор, Волик баритон, фортепіян, 22.50 Останні вістки вечірнього денника, метеорольоґ. комунікат, огляд преси, 23.00 Танкова музика з гр. пл., 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Радіокутик.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У неділю 6. червня год. 8.15 — „Рільнича газета". Год. 8.45 — бесіда на тему годівлі шовківників. Год. 15.00 „Огляд ринків рільних продуктів". Год. 15.15 — бесіда. Год. 15.45 — бесіда п. н. „Спорт і фізичне виховання на селі".

У понеділок 7. червня год. 12.15 — бесіда для господинь.

У вівторок 8. червня год. 12.15 — „Рільнича скринька".

У середу 9. червня год. 12.15 — бесіда п. н. „Годівля худоби і експорт".

У четвер 10. червня год. 12.15 — правничий фейлетон.

У пятницю 11. червня год. 12.15 — „Рільнича скринька".

У суботу 12. червня год. 12.15 — бесіда п. н. „Літні обовязки рільника".

ТЕЛЕВІЗІЯ І ФІЛЬМОВИЙ ПРОМИСЛ.

Кіно побоюється тепер конкуренції телевізії. Цей факт виявився виразно під час інавґурації першого телевізійного висильника у Франції на вежі Айфеля Представники фільмового промислу дістали від тодішнього міністра пошт п. Манделя обіцянку, що телевізія не буде надавати фільм, а навіть не буде зовсім послуговуватися системою так зв. „переказникового фільму", який тепер дає значно кращі висліди ніж безпосередня телевізія.

Ця конвенція триває і надалі. Телевізійна стація на вежі Айфеля не надає фільм, а нова телевізійна інсталяція „Пост Парізьєн", що була достосована до фільмової системи, не дістала дозволу уруходити свою апаратуру.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз з приводу вичікуючої тенденції ціни на масло не ставить.

Молоко	16—17
Яйця	·65—2 75

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко знижкова, на яйця вдержана.

П Т И Ц Я.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 4 VI п. р. платив своїм достawцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. товсті від 0·65 кг. вгору	1·50 зол.
Курки молоді І. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.50 кг вгору	1·10 зол.

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Подяка.

Тяжким горем прибиті по втраті Найдорожчого Мужа і Батька ПРОКОПА МОСТОВИЧА, емеритованого директора державної гімназії в Коломиї, висловлюємо глибоку подяку Впр. оо. Капустинському, Стинецькому, Кисілеві і Тимощукові за відправу похорону. Щиро дякуємо Вп. П. директорові Котецькому і цілому Учительському Зборові державної гімназії за неоцінені прислуги, зокрема Вп. П. професорові Гаврилюкові за останні щирі, прощальні слова.

Висловлюємо глибоку подяку Вп. П. директорові Рубінґерові, диригентові і всім членам хору, які своїм співом звеличали сумний обряд похоронний.

Окремо дякуємо Високоповажаним Панству Ковалевим за батьківську опіку над осиротілою родиною та за щирі вислови співчуття у тяжкому горі. Дякуємо теж всім українським Установам та Кооперативам, що віддали останню прислугу свому членові та працівникові на народній ниві. Дякуємо всім, що поспішили зі співчуттям до прибитої горем родини. Вкінці дякуємо всім громадянам і молоді української гімназії як теж абсольвентам і ученицям жидівської гімназії в Коломиї, що прибули віддати Покійному останню прислугу і звеличали сумний обряд похоронів.

Всім щире Спасибіг!

Ольга Мостович і сини Роман і Мирослав.

ОПОВІСТКИ.

Гр. кат. Мала Семинарія у Львові. Вступні іспити відбудуться в днях 17. 18. і 22. червня. Прохання з залучниками складати в Дирекції до дня 10. червня. 1039 1-3

Дирекція Коедукаційної Гімназії Р. Ш з правами державних гімназій в Коломиї приймає зголошення до кляс I—IV гімназії нового типу і до загально-образуючого ліцею гуманістичного і природничого типу на шкільний рік 1937-38 до 10. червня 1937. —2

І. Поматуральний Зїзд товаришів, що в 1914 р. скінчили VI. кл. від. А і Б в українській гімназії в Перемишлі, відбудеться **невідклично** дня 29. червня 1937 р. в Перемишлі. Збірка точно в год. 11. в українській гімназії в Перемишлі. — За зїздовий Комітет: о. Ісидор Фок, парох в Волощі, п. Добрімляни, інж. Любомир Савойка, Львів, 14. вул. Запольської 10. 1053

Дирекція гімназії Р. Ш. в Чорткові приймає зголошення до кляс I—IV і VII стар. кляс. типу (до IV. і VIII. кл. за дозволом Кураторії) і до загально-образуючого гуманістичного ліцею до дня 15 червня п. р. Вступні іспити до І. кл. відбудуться в днях 17. і 18. червня, до II, III, IV і VIII кл. та до І. кл. ліцею 22 і 23. червня п. р. 1062 1-

30-літній поматуральний зїзд абітурієнтів української гімназії в Перемишлі (з 1907 року) відбудеться дня 29. червня 1937. Початок о год. 8. рано в гімназійній залі. Зголошуватися до Петра Зубрицького, ем. судді у Стібні вд Мелні. 1052 1-

ПІДПРИЄМСТВА

ПРОМИСЛОВЕ підприємство продам. Товар впроваджений — збут запевнений. Вклад 15 000 зол., дохід коло 4000 зол. річно — можливість поширення на споріднені вироби. Зголошення п. з. „Промисл" до „Діла". 1047 2—

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ІНТЕЛІҐЕНТНІЯ, гарній, здоровій панні віддам негайно самостійне ведення цукорні з кухнею. Зголошення: власноручний опис життя, вимоги і т. под. адресувати: Ярослав Коваль „Мат" „Rohatyn" 1051 1—2

МОЛОДА, інтеліґентна панна шукає посади у галянтерійнім склепі, бльавтній або споживчім. Адм. під „Кавуся". 1056 1—2

ПАНСІОНИ

ЛІТНИСЬКО — Двір — Карпати, ріка теніс, утримання 3—3.50. Відомість: Бжозовска Львів. Шептицьких 14. 1050 —

КУПНО - ПРОДАЖА

РОЗБІРКА СИКСТУСЬКА 12. Паркети майже нові, кафлеві печі, двері, вікна, лазнички, цегла, камінь, дошки, бальки. Продаж на місці. 1030 —

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ каучукові та металеві для всіх рохільних урядів, читалень, кооперативів та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 800 6-

РЕПАРАЦІЯ годинників, прецизійне вальовання, відмагнетизовує 1х—фірма РОВ. ВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна (Готель Жоржа). З провінції просимо поштою. 1048 1—

НОВИНА ДЛЯ ПАНЬ. Віденське стриження з валочком 1 зол. Тривка ондуляція 5 зол. Сальон чесання пань Сикстуська 8, в подвірі. 1055 1-2

ПРИ УЛАШТУВАННІ кооперативних сільсько-господарських вистав та інших імпрез придасться „ЖИВА РЕКЛЯМА", сценки, пісні і вірші про головні українські торговельно-промислові станиці. Ціна книжки з поштовою пересилкою 80 сот. Замовляти на адресу: Юри Шкрумеляк, Львів, вул. Гофмана 18. 1061 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

VII. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові
відбудуться в четвер дня 17. червня 1937 в салі засідань Земельного Банку Гіпотечного у Львові, вул. Словацького ч. 14/I.

Порядок нарад:
1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання протоколу з попер. Загальних Зборів.
3) Секретарський звіт за рр. 1935/6.
4) Звіт Контрольної Комісії з внеском абсолюторії.
5) Вибір голови, 9 членів Ради, 3 заступників і 3 членів Контр. Комісії.
6) Внески й запити.

Початок Загального Збору назначений на год. 5.30 попол. На випадок браку відповідного комплету — на одну годину пізніше. До участи в Зборах управнені: відпоручники філій, які висилають одного відпоручника на своїх X членів, члени опікуни та звичайні члени.

За Головну Раду Товариства:
Д-р Павло Кривуцький, голова.
Олександер Карпінський, секретар.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.